Cena egz. 20 groszy. Nakład 40000 egzemplarzy. Dziś 14 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika" dołącza się co tydzień „TYGODNIK SPORTOWY".
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 29/30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17
w Grudziądzu, ul. Groblowa 5.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 3.15 zł. miesięcznie,
9.45 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.54 zł. miesięcznie, 10.61 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 7.15 zł., za granicę 9.65 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma,
a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filje: Bydgoszcz 1299, 699. Toruń 800, Grudziądz 294.

Numer 118. | BYDGOSZCZ, czwartek dnia 22 maja 1930 r. | Rok XXIV.

Unja Europejska Brianda.

Ferdynand Goetel w swym opisie Islandji, wyspy na pochmurnej północy, zastanawiając się, dla czego Islandczycy, naród pod względem pracowitości i oświaty przodujący, tak niedbale uprawiają rolę i nie wyzyskują gorących źródeł dla ogrzewania mieszkań. Odpowiedź znajduje w tem, że liczne trzęsienia ziemi, niszcząc nieustannie co pewien okres czasu pola oraz powodując zanikanie owych źródeł, zniszczyły energję duchową Islandczyków w tej dziedzinie.

Obywatele Stanów Zjednoczonych, patrząc na maleńką Europę, zaludnioną przez tyle różnojęzycznych narodów, podzielonych na państwa z politywaniem patrzą na to, uważając Europejczyków za upośledzonych umysłowo, że nic nie czynią w kierunku zespolenia Europy. Jak Islandczycy nie mogą pobudzić woli w celu lepszej uprawy swej ziemi, tak Europejczycy za bezcelowe uważają widocznie wytężenie siły ku zjednoczeniu Europy.

Dzieciom europejskim, kiedy pytają się, dlaczego Niemiec nie mówi po polsku, opowiadamy o pomieszaniu języków przy budowie wieży Babel. Innemi słowy: stan obecny przyjmujemy jako nieunikniony **wynik przekleństwa** lub jako drugi grzech pierworodny.

A przecież rozwój polityczny Europy mógł był wziąć inne kształty. Protestanccy mężowie stanu Niemiec, baron Stein i sam Bismarck, kiedy oderwani od czynnej polityki, mieli czas oddawać się rozmyślaniom, biadali, że wystąpienie Marcina Lutra, nie tylko pod względem wyznaniowym rozdwoiło Europę, ale spowodowało rozbicie **Unji Europejskiej**, jaka przedtem istniała, wyrażając się choćby w soborach kościelnych, gdzie rozważano sprawy religijne obok spraw politycznych.

Rozbicie Europy mogło iść na rękę różnym samolubnym dynastom nieszczęsnych Niemiec rozbitych na niepodległe księstwa, hrabstwa, miasta i wsie nawet niczem Indje dzisiejsze.

Napoleon próbował zjednoczyć ponownie Europę, dzięki czemu zyskał poklask Goethego. Czem były Niemcy na początku 19-go wieku, to uczą listy Heine'go z Niemiec. Jak trudno było podróżować przed 90 laty, o tem świadczy podróż Słowackiego na wschód. Na same kwarantanny stracił miesiąc na pograniczu Egiptu i Palestyny, a drugi miesiąc po powrocie we Włoszech.

Jakież mamy ułatwienia dziś w epoce kolei, samochodów, samolotów i radjotelefonji.

A jednak w 1914 r. mniej było utrudnień paszportowych, emigracyjnych, sanitarnych niż obecnie w 10 lat po wojnie największej w dziejach świata.

Jakby na urągowisko samolotom i radjotelegrafji państwa robią sobie utrudnienia na podobieństwo owych kryminalnych łapic na samochody w postaci liny stalowej, przeciągniętej od drzewa do drzewa.

Na nic nie zdadzą się wszelkie przemowy do rozumu, podobnie jak próżno tłumaczyłbyś Islandczykowi, że rola jego przy lepszej uprawie przyniosłaby większy plon.

Trzeba uderzyć w strunę uczuciową. Przed 7 laty hr. Coudenhove-Kalergi, syn austrjackiego dyplomaty, w którego żyłach płynie krew flamandzka, japońska, grecka, niemiecka, polska, włoska itd. nakreślił fantazję polityczną pod tytułem **Pan-Europa**. Książka reklamowana umiejętnie, obeszła wszystkie państwa cywilizowane. Potworzone organizacje w poszczególnych państwach. Briand został prezesem honorowym. On podjął się trudu urzeczywistnienia pewnych praktycznych myśli, zawartych w projekcie Coudenhovego. Projekt rozesłano wszystkim rządom europejskim. Zapoznawszy się z odpowiedzią, Briand ogłosił teraz projekt unji Europejskiej. Jest to słaby odblask tej politycznie Zjednoczonej Europy, jaka istniała przed rozbiciem jedności chrześcijańskiego świata w kościele rzymskim. Najważniejsze jest, że mają odbywać się perjodyczne zjazdy państw europejskich, oraz ma być stały sekretarjat Unji Europejskiej. Co rok zmieniać się będzie prezes Unji. W ten sposób uniknie się zarzutu, że ten lub inny naród chce drugi podbić.

A. P. B.

Zwołanie Sejmu na sesję nadzwyczajną.

Warszawa, 20. 5. (PAT.) P. Prezydent Rzplitej podpisał dziś następujący dekret:

Zarządzenie p. Prezydenta Rzplitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję nadzwyczajną. **Na podstawie art. 25 Konstytucji zwołuje Sejm do miasta stołecznego Warszawy na sesję nadzwyczajną od dnia 23 maja 1930 r.**

Warszawa, dnia 20 maja 1930 r.
Prezydent Rzplitej (—) Ign. Mościcki.
Prezes Rady Ministrów — W. Sławek.

Warszawa, 21. 5. Wczoraj od godz. 6 do 9 wieczorem trwało posiedzenie rady ministrów. Po posiedzeniu tem podany został do publicznej wiadomości dekret Prezydenta Rzplitej zwołujący sejm na sesję nadzwyczajną.

Na posiedzeniu rady ministrów premjer Sławek wygłosił dłuższą mowę, charakteryzującą sytuację polityczną i wyjaśniającą stanowisko czynników miarodajnych wobec zagadnień natury gospodarczej.

Po posiedzeniu premjer zlecił urzędnikowi rady ministrów udać się do sejmu i wręczyć dekret marszałkowi Daszyńskiemu. **Z powodu spóźnionej pory Daszyński nie odebrał dekretu osobiście, lecz przyjęła go kancelarja sejmowa.** Jednocześnie nastąpić miało zawiadomienie prezydjum senatu o zwołanie sesji, jednakowoż nikt z członków prezydjum nie jest obecny w Warszawie. Marszałek Szymański bawi w Paryżu i powróci dopiero w piątek.

Wyznaczenie pierwszego posiedzenia sejmu przez marszałka Daszyńskiego nastąpi zapewne w dniu dzisiejszym. Posłowi będą wezwani telegraficznie. **Pierwsze posiedzenie sejmu odbędzie się prawdopodobnie 27 bm.**

Zarządzenie o zwołaniu sejmu ogłoszono wcześniej niż przypuszczano w kołach parlamentarnych. W sejmie oczekiwano go na dzień dzisiejszy lub jutrzejszy.

Trwające od dłuższego czasu narady przedstawicieli stronnictw centrowych i lewicy nakreśliły ogólny program prac toku sesji nadzwyczajnej. **Sejm zajmie się gospodarczem położeniem kraju** i będzie usiłował załatwić zalegające projekty ustaw natury gospodarczej w liczbie 21. Na pierwszy ogień pójdzie ratyfikacja niektórych umów gospodarczych oraz drugie czytanie projektu ustawy o **reformie podatku dochodowego.** Równolegle z tem sejm dążyć będzie do wyjaśnienia sytuacji politycznej w kraju. Ogólnie przypuszczają, że doprowadzi to do zgłoszenia **wniosku o wotum nieufności dla gabinetu Sławka,** choćby z tego powodu, że w jego łonie zasiadają ministrowie Prystor i Car, którym sejm już poprzednio uchwalił wotum nieufności.

Na jednem z pierwszych posiedzeń wyłoni się również wniosek poselski o przekazanie przyszłemu sejmowi tych spraw w zakresie **zmiany Konstytucji,** które posiada na podstawie ustawy marcowej sejm obecny, panuje bowiem powszechne przekonanie, że **sejm ten nie doczeka końca swej kadencji i nie będzie już w możności dokonać reformy ustroju państwa.** O ile chodzi o stanowisko rządu wobec zbliżających się obrad sejmu, to jest ono otoczone ścisłą tajemnicą, mimo, że zostało wczoraj na radzie ministrów ustalone.

Na dziś zwołane zostało posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. Mówią, że nie jest wykluczone wystąpienie rządu z jakiemś orędziem.

Wczoraj krążyła pogłoska, że w kołach kierowniczych rozpatrywano projekt zaproponowania sejmowi, by wybrał **stałą komisję gospodarczą dla współpracy z rządem** nawet podczas zamknięcia sesji.

Podróże gen. Góreckiego.

Warszawa, 21. 5. W pierwszych dniach czerwca wyjeżdża do Paryża i Londynu prezes Banku Gospodarstwa Krajowego gen. Górecki, celem przeprowadzenia rokowań z przedstawicielami banków francuskich i angielskich w sprawie umieszczenia obligacji banku na tamtejszych rynkach. Dotąd umieszczono na rynku francuskim pakiet obligacji banku wartości 25 miljonów franków.

Gen. Górecki pod koniec lata wyjedzie do Stanów Zjednoczonych, aby wziąć udział w zjeździe Fidacu, który odbędzie się w Waszyngtonie

Nowy poseł Łotwy w Warszawie.

(PAT). Poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny republiki łotewskiej Groswald złożył p. Prezydentowi Rzplitej Polskiej swe listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji na Zamku królewskim.

Stahlhelm ma być zakazany w całych Niemczech.

Działalność niemieckich organizacyj półwojskowych psuje kredyt moralny Rzeszy zagranicą.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 21. 5. W ostatnich dniach zaostrzył się znowu kryzys pomiędzy ministrem spraw wewnętrznych Rzeszy dr. Wirthem a Stahlhelmem i innemi organizacjami półwojskowemi, tzw. Wehrverbände. W związku ze staraniami popieranemi częściowo przez ministra Treviranusa, aby znieść zakaz Stahlhelmu nadreńskiego, sprzeciwia się jednak jego kolega dr. Wirth takiej możliwości i na odwrót uważa za konieczne **zaostrzenie przepisów wobec tych organizacyj,** szczególnie zaś wobec hitlerowców, gdyż są to organizacje stanowiące **niebezpieczny element wewnątrz państwa.** Pozatem niezawsze zgadzają się organizacje te z postanowieniami traktatu wersalskiego oraz układów w Hadze i Locarno.

Wirth zaznaczył, że minister Reichswehry nie uważa ćwiczeń związków półwojskowych za wartościowe. Koła Stahlhelmu są oburzone, co m. in. wyraża się w organie zbliżonym do nich, hugenbergowskim „Tagu".

W rzeczywistości ma negatywny stosunek Wirtha do półwojskowych organizacyj niemieckich **podłoże głębsze.** Jak wiadomo, sprzeciwili się Anglicy pożyczce dla Austrji podczas ostatniego pobytu Schobera w Londynie, wytykając kierownikowi rządu austrjackiego istnienie bojówek tzw. Heimwehry. Ponieważ zagranica patrzy się na Stahlhelm i tem podobne organizacje, a zwłaszcza na hitlerowców i ich Sturmabteilungi jako na bojówki, psuje to kredyt moralny Niemiec w krajach anglo-amerykańskich.

Gdyby nie było tego echa z Anglji i Ameryki, nie śmiałby min. Wirth zajmować tak **ryzykownego stanowiska wobec miljonowego i wpływowego Stahlhelmu.**

B.

Bracia Ullsteinowie pogodzili się.

Kozłem ofiarnym ma być redaktor Bernhard.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 21. 5. W bardzo ciekawy sposób rozwinął się osławiony proces braci Ullsteinów, dotyczący zniesławienia żony dr. Franciszka Ullsteina, jednego z naczelnych dyrektorów i współwłaściciela znanej firmy wydawniczej. Jak wiadomo, zarzucano jej **szpiegostwo na rzecz Francji** podczas jej pobytu w Paryżu. W kampanji przeciwko p. Ullsteinowej brał m. in. udział naczelny redaktor „Vossische Zeitung" poseł do Reichstagu, członek rady gospodarczej Rzeszy i akademji handlowej Jerzy Bernhard.

W ostatniej chwili okazało się, że przeciwko p. Ullsteinowej niema żadnych akt stwierdzających jej rzekomą winę mimo uprzednich twierdzeń strony przeciwnej, że akta takie istnieją, względnie są w posiadaniu ministerstwa spraw zagranicznych Rzeszy i ministra Reichswehry. Przed sądem nastąpiła ostatecznie dziwna komedja, w toku której skłóceni bracia pogodzili się, a bardzo ważny i wpływowy redaktor Bernhard miał oświadczyć, że **w ciągu roku bieżącego wycofa się z domu wydawniczego Ullsteina.**

Tak więc cała afera spaliła na panewce, ale odsłoniła w pewnych chwilach fakt kłócenia się miljonerów, którym widocznie **powodzi się za dobrze i** którzy starają się wygryzać jeden drugiego.

B.

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 21. 5. (Telefonem) Minister spraw wewnętrznych rozesłał do wszystkich wojewodów okólnik polecający ograniczenie do minimum międzymiastowych rozmów telefonicznych w urzędowaniu.

Warszawa, 21. 5. (Telefonem) Według obiegających pogłosek na opróżnione od dłuższego czasu miejsce wiceprezesa Banku Polskiego ma zostać wyznaczony dyrektor departamentu obrotu pieniężnego w ministerstwie skarbu dr. Leon Barański, który obecnie w Banku Polskim pełni funkcje komisarza rządowego.

Warszawa, 21. 5. (Telefonem) Sędzia śledczy dla spraw szczególnej wagi, Luksemburg, otrzymał przeniesienie do Płocka i to już z dniem 30 maja bm. Podobno łączy się to ze sprawą Seinfelda, z którym Luksemburg prowadził śledztwo.

Uczczenie Ignacego Dygasa.

(PAT). P. Prezydent Rzplitej nadał krzyż oficerski orderu „Odrodzenia Polski" Ignacemu Dygasowi — artyście Opery warszawskiej za zasługi na polu artystycznem i propagandę sztuki polskiej.

Połączenie telefoniczne z... Australją.

(PAT). Odbyła się pierwsza rozmowa telefoniczna pomiędzy Warszawą a Sydney w Australji. Konsul honorowy w Sydney telefonował do ministerstwa spraw zagranicznych. Połączenie pomiędzy Warszawą a Sydney miało miejsce za pośrednictwem Londynu.

Zaleski na śniadaniu u Hendersona.

Londyn, 20. 5. (PAT). Minister Zaleski i małżonka jego podejmowani byli śniadaniem przez sekretarza stanu Wielkiej Brytanji Hendersona. Obecny był również ambasador Skirmunt.

Żydzi palestyńscy nawołują do strajku generalnego.

Jerozolima, 20. 5. (PAT) Jako protest przeciwko wydanym zarządzeniom przez rząd mandatowy w sprawie wstrzymania imigracji do Palestyny rada narodowa żydowska postanowiła wezwać całą ludność żydowską **do generalnego strajku**. Strajk wyznaczony został na czwartek bieżącego tygodnia. W całym kraju mają się odbyć zgromadzenia protestacyjne. Prasa żydowska wszystkich odcieni atakuje ostro rząd.

17 ofiar szczepionki przeciwgruźliczej w Lubece.

Berlin, 20. 5. (PAT) Z Lubeki donoszą, że ilość ofiar śmierci spowodowanej szczepieniem dr. Calmette'a wzrosła do 17. Urząd zdrowia miejskiego zbiera materjały dla szczegółowego przedstawienia przebiegu tej nowej epidemji wśród dzieci. W związku z wypadkami w Lubece odbyły się narady w ministerstwie spraw wewn. Rzeszy. Wypadki w Lubece mają znaleźć oddźwięk w Reichstagu w formie interpelacji.

Znowu ranni w Madrasie.

Madras (Indje), 20. 5. (PAT). Donoszą z miejscowości Masulipotana, że policja interwenjując w celu rozproszenia zabronionego zebrania, zmuszona była użyć broni palnej. Kilka osób odniosło rany

Bankiet na cześć uczestników kongresu paneuropejskiego.

Berlin, 20. 5. (PAT). Z okazji zamknięcia kongresu paneuropejskiego minister spraw zagr. Curtius wydał we wtorek na cześć delegatów i gości kongresu przyjęcie. W przyjęciu brali udział oprócz hr. Coudenhove Calergi m. in. minister Loucheur, Tomasz Mann, minister Ninczicz i Serruys, z przedstawicieli rządu kanclerz Brüning, minister Guerard, sekretarze stanu von Schubert i Trendelenburg jak również cały korpus dyplomatyczny.

Targi Katowickie otwarte.

(PAT.) Dnia 20 bm. odbyło się otwarcie Targów Katowickich, na które przybyli przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, przedstawiciele przemysłu, kupiectwa oraz liczni zaproszeni goście. Po przemówieniu prezydenta miasta Katowic dr. Kocura, który podkreślił znaczenie Targów Katowickich, mających na celu zbliżenie konsumenta do producenta, wicewojewoda Żurawski przeciął wstęgę, otwierając wejście. Po tej uroczystości goście udali się na zwiedzanie stoisk.

Wyrok w procesie prezydenta m. Berlina Böss'a.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 21. 5. W dniu wczorajszym wydał sąd dyscyplinarny nad prezydentem miasta Berlina Bössem wyrok, mocą którego Böss uznany został za winnego naruszenia obowiązków, jakie wynikały z jego urzędu. Böss, brzmią motywy wyroku, okazał, że **nie jest wart uznania, szacunku i zaufania, jakiego wymaga jego zawód.** Dlatego też zostaje ukarany **zwolnieniem ze służby.** Na przeciąg dożywotni przyznaje mu się 2/3 emerytury, jaka mu się prawnie należy. Koszty postępowania sądowego musi ponieść oskarżony. Wyrok ten jest w stosunku do tak wysokiego urzędnika komunalnego, jakim jest prezydent stolicy Niemiec, niezwykle ostry i **zamyka Bössowi na przyszłość drogę do jakiejkolwiek karjery w Niemczech.** Z drugiej strony jednak należy pamiętać, że Bössowi przyznał sąd mimo wszystko **20 000 marek rocznej emerytury**, a więc sumę, jakiej nie zarabiają ludzie na poważnych stanowiskach, przeciwko którym nie wysunięto żadnych zarzutów.

Böss był pozatem na tyle bezczelny, że przez swoich adwokatów w tej chwili założył apelację przeciwko wyrokowi.

Prasa radykalna podkreśla ze swojej strony bardzo słusznie, że cały sąd jest pewnego rodzaju komedją, gdyż ostatecznie Bössowi nic się takiego nie stało. Centrowa „Germania" oświadcza, że wprawdzie Böss nie wzbogacił się podczas swojego urzędowania i sam nie uprawiał korupcji, ale pozwalał na to, że **pod jego zarządem przekupstwo w Berlinie się panoszyło.** W motywach wyroku zaznacza zresztą sąd, że wypadek taki, jaki się zdarzył Bössowi ze sławnem futrem (które nabył za 100 marek, podczas gdy wartość futra wynosiła 4 000 marek) jest **historją, jaka się w żadnym razie prezydentowi miasta wydarzyć nie powinna.** **B.**

Książę Karol rumuński powróci do kraju?

Bukareszt, 20. 5. (PAT). Na posiedzeniu komitetu wykonawczego stronnictwa liberalnego atakowano rząd z powodu jego stanowiska w kwestji księcia Karola. Bratianu oświadczył, że stronnictwo liberalne będzie pilnowało obecnego stanu konstytucyjnego i **nie cofnie się przed niczem.** Bratianu otrzymał niedawno pismo od księcia Karola, w którem ten prosi o zgodę stronnictwa liberalnego na powrót jego do ojczyzny. Bratianu odpowiedział, że stronnictwo liberalne nigdy **nie dopuści do powrotu księcia Karola.**

Narodowa partja chłopska odbyła zgromadzenie, na którem jeden z mówców wywodził, że stronnictwo nie ścierpi, by książę Karol, ojciec króla i brat regenta, był **obrażany przez liberałów.**

Prezydent ministrów Maniu wrócił do Bukaresztu. Panuje ogólne przekonanie, że **książę Karol wkrótce powróci do kraju.** Niektórzy sądzą, że jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca oczekiwać należy jego powrotu.

Groźna postawa bezrobotnych w Łodzi.
Demonstracje przed magistratem.

Przed magistratem łódzkim zgromadził się tłum bezrobotnych sięgający do 1000 osób. Powodem demonstracji była sprawa zatrudnienia bezrobotnych przy robotach plantacji, kanalizacji i komunikacji miejskiej. Policja o przygotowaniach bezrobotnych była uwiadomiona i zgromadziła na miejscu silne oddziały policji pieszej i konnej, celem rozpędzenia demonstrantów i nie dopuszczenia do jakichkolwiek wybryków. Pomimo skrupulatnego otoczenia magistratu przez policję bezrobotni wdarli się do wnętrza. Ostatecznie tłum widząc, że wobec silnych oddziałów policji jest zbyt słaby zrezygnował i wysłał delegację, którą przyjął wiceprezydent obiecując żądania bezrobotnych przychylnie rozpatrzyć.

Powódź w wschodniej Małopolsce.

(PAT.) Powódź wskutek ustania ulewnych deszczów nie przybiera na rozmiarach. Wezbrane wody opadają. W powiecie kołomyjskim na drodze Kołomyja-Ispas most zerwany. Na drodze Kosmacz—Jabłonów dwa mosty zerwane, dwa inne mosty uszkodzone. Z miasteczek Wiorbioza i Iznim w powiecie kołomyjskim usunięto około 500 osób. Wicewojewoda stanisławowski Kończewicz zwiedził okolice w powiecie śniatyńskim, nawiedzione klęską powodzi i pozostawił starostie fundusze, przeznaczone na dożywianie ludności powiatu.

Rada ministrów pracuje.

(PAT.) Dnia 20 maja 1930 r. pod przewodnictwem prezesa rady ministrów Sławka odbyło się posiedzenie rady ministrów, na którem uchwalono m. in. wniosek kierownika ministerstwa skarbu w sprawie **akcji kredytowo-budowlanej**, a w szczególności o zużyciu wpływów z pierwszej serji premjowej pożyczki budowlanej wartości nominalnej 50 miljonów złotych w złocie oraz wniosek o **rozszerzenie granic miasta Borysławia.**

Ponadto rada ministrów uchwaliła upoważnić wojewodę śląskiego do wniesienia do sejmu śląskiego projektów szeregu ustaw m. in. ustawę o budowie kolei lokalnej normalno-torowej Cieszyn—Zebrzydowice—Moszczenica, ustawy o budowie kolei lokalnej normalno-torowej Strzebin—Woźniki

Poświęcenie państwowych zakładów inżynieryjnych.

(PAT). P. Prezydent Rzplitej przyjął delegację rady administracyjnej i dyrekcję państw. zakładów inżynieryjnych w osobach pułk. Langnera, pułk. Mejera i kpt. Krzyczkowskiego. Delegacja ta przybyła zaprosić p. Prezydenta Rzplitej do wzięcia udziału w uroczystości poświęcenia państwowej wytwórni łączności. Następnie delegacja udała się do Belwederu celem zaproszenia p. marszałka Piłsudskiego na tę uroczystość, która się ma odbyć dnia 23 bm.

Katastrofalny wybuch lokomobili.

Kielce, 20. 5. (PAT) Na terenie Wapiennik-Zagórze nastąpiła eksplozja kotła lokomobili wskutek wadliwego działania manometru. Siła wybuchu była tak wielka, że cylinder wraz z armaturą wagi 150 kg. został odrzucony na odległość 20 m. Wskutek wybuchu mechanik Piotr Prus doznał złamania prawej ręki i lewej nogi oraz ogólnych poranień. Pomocnik mechanika ma połamane żebra oraz odniósł lżejsze obrażenia. Kilku robotników ponadto jest poranionych.

Międzynarodowy Bank uruchomiony.

Berlin, 20. 5. (PAT) Prasa niemiecka donosi, że bank wypłat międzynarodowych rozpoczął swe prace we wtorek dn. 20 maja br. Bank centralny i grupa banków 10 różnych krajów podpisały łącznie 124.000 udziałów po 2.000 franków szwajcarskich każdy. Pierwsza część pokrycia w wysokości 25% podpisanego kapitału w sumie wynoszącej około 61 miljonów franków szwajc. została już oddana do rozporządzenia banku.

W Francji emisja 16.000 akcji tego Banku pokryta została 156 razy.

Lustracja obozów emigracyjnych na Pomorzu.

Podsekretarz stanu w ministerstwie pracy i opieki społecznej generał Hubicki w towarzystwie wice-dyrektora Urzędu Emigracyjnego Biesiekierskiego udał się do Gdańska, Wejherowa i Gdyni, celem przeprowadzenia lustracji obozów emigracyjnych w tych miejscowościach.

Bunt więźniów w Rawiczu.
Planowali ucieczkę, którą udaremniono.

(PAT). W więzieniu karnem w Rawiczu wybuchł w niedzielę, 18 bm. bunt i trwał jeszcze przez dzień wczorajszy. Powodem zaburzeń miało być **wykrycie planu ucieczki większej liczby więźniów**, którzy wybili już otwór w ścianie więzienia i zaopatrzyli się w sztaby żelazne, którymi mieli obezwładnić służbę. Wówczas spostrzeżono przygotowania do ucieczki i uniemożliwiono ją, ale równocześnie wywołało to niezadowolenie wśród więźniów, które przeistoczyło się w awanturę. Na miejsce wypadku przybył z Leszna prokurator sądu okręgowego celem przeprowadzenia dochodzeń.

Dalsze aresztowania w cukrowni chełmżyńskiej.

Donosiliśmy w niedzielnym numerze „Dziennika Bydgoskiego" o aresztowaniu inspektora cukrowni w Chełmży Orlewicza, za oszustwa popełniane przy sprzedaży rolnikom pod plantację buraków saletry chylijskiej, do której kazał robotnikom wsypywać większą ilość piasku. Sprawą powyższą zajęła się prokuratura w Toruniu. W dalszym ciągu donosi nam korespondent toruński iż z polecenia prokuratora aresztowano dyrektora cukrowni p. Langego oraz inż. Buscha, pod zarzutem brania czynnego udziału w oszukańczych manipulacjach ze sprzedażą saletry chylijskiej. Oszustwa te uprawiane były podobno od r. 1926 i straty rolników z tego powodu sięgają setek tysięcy złotych, bowiem do saletry, którą sprzedawano w dużych ilościach, dosypywano do 40% piasku.

Zaznaczyć należy, iż rolnicy plantatorzy buraków zależni od cukrowni, musieli zapatrywać się w saletrę pp. dyrektorów. Aresztowani są Niemcami i mają obywatelstwo gdańskie.

Echa wielkiej kradzieży węgla, przeznaczonego dla elektrowni poznańskiej.

Donosiliśmy już o wielkiej kradzieży węgla, przeznaczonego dla elektrowni w Poznaniu na sumę około 40.000 zł.

Aresztowani w swoim czasie urzędnicy elektrowni Józef Lesik i Józef Przymus zostali zwolnieni. Jak wiadomo Lesik sprzedawał węgiel elektrowni wagonami. Obecnie śledztwo ma ustalić ile wagonów tego węgla zdefraudowano.

Do wykrycia tej afery przyczyniła się nast. okoliczność: trudniący się pośrednictwem handlu węglem towarzysz Lesika Józef Przymus, sprzedał p. Koniecznemu wagon węgla (sortyment kostka I) z kopalni „Pokój" po cenie 2,50 zł za 50 kg. franko dworzec (Tama Garbarska). Niska cena węgla pierwszorzędnego gatunku nasunęła podejrzenie p. Koniecznemu, który o tem doniósł policji,

Z życia Polaków w Ameryce.

W uniwersytetach amerykańskich studjuje 800, a w szkołach średnich 70 000 dzieci rodziców polskich, lecz nie wszyscy studenci przyznają się do polskości.

Profesor Mierzwa, który za młodu pracował jako robotnik fabryczny, a obecnie jest kierownikiem tzw. Fundacji Kościuszkowskiej w Stanach Zjednoczonych, opiekującej się studentami polskimi, rozesłał arkusze z zapytaniami do wszystkich akademików polskiego pochodzenia, rozrzuconych w 52 wyższych uczelniach amerykańskich. Prof. Mierzwa otrzymał odpowiedź od 576 młodzieży, w tem 88 studentek, przyczem nie wliczono 225 studjujących w polskich seminarjach duchownych w Erie i Orchard Lake, tudzież w kolegjum związkowem w Cambridge Springs Owych wyżej wspomnianych 576 akademików dało wyczerpujące odpowiedzi na różne zapytania. Oto 121 z nich studjuje medycynę, 96 pragnie zostać inżynierami, chemikami lub budowniczymi, 86 pedagogami, 76 prawnikami, a tylko 36 bankowcami i handlowcami. Wielu jest „niezdecydowanych"; jeden nawet odpisał z całą szczerością, że studjuje... grę w piłkę nożną.

Ogromna większość rodziców tych akademików to prości robotnicy. Akademicy ci utrzymują się o własnych siłach, pracując w godzinach wolnych. 85% wszystkich akademików, którzy się do prof. Mierzwy zgłosili, urodziło się w Ameryce, a 15% pochodzi ze „starego kraju".

Dodatkowo do statystyki uniwersyteckiej Fundacja Kościuszkowska zbiera dane co do polskości młodzieży w szkołach średnich czyli tzw. High Schools. Prof. Mierzwa na podstawie pobieżnych obliczeń ustalił, że takiej młodzieży jest najwyżej 75 000, a powinno być proporcjonalnie do liczby Polaków w Stanach Zjednoczonych 200 000. Bardzo wielu stopiło się już niestety w tyglu amerykańskim.

Ciekawe są liczby uczni szkół średnich w niektórych osiedlach. Np. w Hamtramck (Michigan) na ogólną liczbę 2300 wszystkich uczniów 1700 jest polskiego pochodzenia.

Akademicy polsko-amerykańscy wybierają się na wycieczkę do Polski. Wycieczka ta wyląduje w Gdyni 14 lipca. Uniwersytety warszawski i krakowski urządzają dla gości zza oceanu cykl naukowych wykładów w języku polskim i angielskim na temat kultury polskiej. Pobyt amerykańskich akademików w Polsce z pewnością ożywczo podziała na ich umysły i serca, z natury rzeczy otwarte dla szlachetnych wrażeń.

Nie mogą zapomnieć o jego cesarskiej mości...

Heimwehra w dniu 15 lipca urządza z okazji setnej rocznicy urodzin byłego cesarza Franciszka Józefa manifestacje w Wiedniu, które mają się odbyć na placu bohaterów. Będzie odprawiona msza polowa, w której udział wziąć ma również kardynał Piffl.

Konferencja paneuropejska w Berlinie.

Anglja nie wejdzie do Federacji Państw Europejskich.

Konferencja paneuropejska w Berlinie otwarta została w niedzielę wieczorem wielką manifestacją międzynarodową, w której wzięli udział delegaci wszystkich państw europejskich, członkowie korpusu dyplomatycznego, z ambasadorem francuskim w Berlinie de Margerie na czele oraz liczni parlamentarzyści, politycy i finansiści.

Zebranie powitał minister spraw wewnętrznych dr. Wirth, podkreślając doniosłość faktu, iż konferencja paneuropejska zbiera się równocześnie z wejściem w życie planu Younga oraz opróżnieniem Nadrenji.

Następnie przewodniczący Unji Paneuropejskiej hrabia Coudenhove - Kalergi odczytał telegram powitalny, nadesłany przez honorowego prezydenta Unji, francuskiego ministra Spraw Zagranicznych Brianda. B. minister angielski Amery uzasadniał tezę, iż ustrój imperjum angielskiego odpowiada w zasadzie projektom Paneuropy. Żądanie, aby imperjum angielskie weszło w skład federacji pan-europejskiej, nie odpowiada interesom ani Paneuropy ani Wielkiej Brytanji, jednakże możliwą jest i wskazaną współpraca między Paneuropą a Anglją w ważnych zagadnieniach polityki światowej.

Minister Spraw Zagranicznych Jugosławji Nincicz wygłosił referat na temat stosunków między Paneuropą a Ligą Narodów. Mówca stwierdził, że organizacja paneuropejska, idąc ręka w rękę z Ligą Narodów, będzie tylko uzupełnieniem dążeń pokojowych i współpracy europejskiej, stanowiących cel Ligi Narodów.

Prof. Barthelemy (Francja) omawiał stosunek między Paneuropą a pojęciem suwerenności, podkreślając, że obowiązkiem organizacji paneuropejskiej jest wywieranie nacisku na poszczególne rządy, aby popierały dążenia pokojowe. Zebranie zakończyło się mową Tomasza Manna (Niemcy).

Zapisujcie się na członków Polskiego Białego Krzyża!

Nowy senat Wolnego Miasta Gdańska.

Gdańsk. (PAT.) Na porządku dziennym poniedziałkowego posiedzenia sejmu gdańskiego znajdowała się m. in. sprawa wyboru senatorów parlamentarnych Wolnego Miasta, odpowiedzialnych przed sejmem i usuwalnych w razie uchwalenia im votum nieufności. Wybory te stały się konieczne wskutek ustąpienia z dotychczasowego senatu senatorów parlamentarnych: socjaldemokratycznych i niemieckich liberałów. W senacie tym pozostaje tylko 8 senatorów urzędników, wybieralnych na lat 4 i nieusuwalnych przez ten okres czasu z prezydentem Sahmem na czele, oraz 4 senatorów parlamentarnych ze stronnictwa centrowego.

Obecnie dokonano wyboru tylko 8 nowych senatorów parlamentarnych, wyznaczonych przez pozostałe stronnictwa nowej koalicji. Mianowicie wybrano wiceprezydentem senatu dr. Ziehma (nacj. niem.) i trzech innych senatorów nacjonalistycznych, pozatem 4 senatorów ze zjednoczenia pracy m. in. Jevelowskyego (liber. niem.) dwaj pozostali senatorowie, wyznaczeni przez nacjonalistów niemieckich, nie zostali wybrani z braku quorum.

W ten sposób nowy senat gdański składać się będzie po dokonaniu wyborów uzupełniających z 6 nacjonalistów niemieckich (parlamentarnych), 6 senatorów z centrum (2 senatorów urzędników i 4 parlamentarnych), 3 socjaldemokratów (senatorów-urzędników), 3 niemieckich liberałów (2 senatorów urzędników i 1 parlamentarny), 1 narodowo-liberalnego (parlamentarnego), 1 z niemiecko-gdańskiej partji gospodarczej (parlamentarnej) i 1 z grupy urzędniczej (parlamentarnej).

Polak otrzymał w Ameryce ważny urząd.

Gubernator stanu Illinois, L. Emmerson, mianował adwokata Maksymiljana Przyborskiego, znanego działacza partji republikańskiej, członkiem Stanowej Komisji Handlowej (Illinois State Commerce Commission). Prasa polska z zadowoleniem podkreśla fakt, że poraz pierwszy w historji stanu Illinois, Polak otrzymał tak ważne stanowisko.

Rezolucje sekcji polskiej na Kongresie Eucharystycznym w Kartaginie.

(KAP). Pod koniec obrad sekcji polskiej na Międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym w Kartaginie został zgłoszony przez referenta JE. Ks. Dr. H. Przeździeckiego, biskupa podlaskiego, wniosek, uchwalony jednomyślnie i przekazany następnie komitetowi międzynarodowemu. Wniosek jest treści następującej:

„Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Kartaginie uznaje, że Boska Eucharystja jest niezmordowanym pracownikiem zjednoczenia wszystkich ludzi w miłości Boga i w miłości wzajemnej, jako członków jednego jej Ciała, Kościoła Świętego. Wyznając tę prawdę, wzywa wszystkich do coraz głębszego łączenia się z Boską Eucharystją przez Komunje święte oraz do najczęstszego mówienia o Eucharystji. A do tego bardzo skutecznym środkiem jest tłumaczenie wszystkich liturgij na języki każdego narodu, aby w ten sposób coraz lepiej poznawano, że wszyscy, wyznający Chrystusa, kochają czczą Eucharystję Przenajświętszą, że Przenajświętsza Eucharystja to ów punkt styczny, na którym wszyscy spotkać się możemy z radością.

Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Kartaginie uznaje, że szerzenie kultu Eucharystji we wszystkich obrzędkach jest najlepszym środkiem pracy unijnej".

Aleksander Zajdlicz. 31

Duch i Krew

Powieść z czasów, które idą.

(Prawa własności zastrzeżone.)

(Ciąg dalszy).

Niechciał jej jednak wyrządzić przykrości i dla tego nie mówił dotąd o swoich zaręczynach, które — mimo, że były narazie ciche, byłby mimo wszystko zdradził swoim najbliższym. Wprawdzie nie był tego zupełnie pewny, czy Bronka go istotnie kocha — czy też się tylko podkochuje — ale obawiał się tej pierwszej alternatywy, wiedząc, że jej nie może się odwzajemnić. Chwilami przychodziło mu na myśl porównać ją z Lilą. Ale skromna cicha Bronka gasła jak świeca przy słońcu wobec tamtej, pełnej tupetu i błyskotliwości umysłowej pięknej sportsmenki. To też Leon był rad z wszystkiego, co odwleka jakąś rozmowę osobistą i odwraca od niej uwagę i dlatego był zadowolony, gdy uderzył potężny gong, zapowiadający bliski początek obchodu. Wyjrzał z loży. Sala przedstawiała jedno morze głów. Przed sceną, stały delegacje z sztandarami. Pierwsze rzędy zajęte były przez „czubki" władz i elitę miasta.

— Władku, masz program?

— Oto jest.

— Zlituj się — to potrwa z cztery godziny?

— I ja się tego obawiam — ale nudne to nie będzie...

Istotnie program obchodu był obfity: Leon nie zdążył go jednak przestudiować, gdy gong uderzył poraz trzeci. Światła przygasły — kurtyna podniosła się powoli, ukazując na tle pomysłowej dekoracji, wyobrażającej charakterystyczne pomniki architektury polskiej, chór złożony z kilkuset śpiewaczek i śpiewaków. Zagrzmiały potężne organy, a chór odśpiewał przy ich akompanjamencie hymn: „Gaude mater Polonia". Dzięki świetnej akustyce, zręcznie rozmieszczonym megafonom oraz nowoczesnej technice śpiewackiej, która wymagała wyraźnej ekspresji słów, każdy wyraz wbijał się w ucho, wywołując wrażenie nietylko melodją, ale i samą treścią. Po odśpiewaniu hymnu kurtyna zapadła na kilka sekund. Scena była piętrowa, i jak winda obsunęła się obecna dekoracja o jedno piętro, a ukazała się nowa, bardzo prosta: mównica udekorowana zielenią i oświetlona ostrem światłem, a jako tło olbrzymi orzeł polski. Na mównicę wszedł wśród oklasków wojewoda poznański. Orkiestra zagrała krótką powitalną fanfarę. Cisza zapanowała wreszcie i wojewoda przemówił. Mówił spokojnie i dobitnie. Ani jedno słowo nie ginęło — ani nawet intonacje wyrazów nie zacierały się w gwarze sali.

— Dostojne Zgromadzenie, Szanowni Obywatele! 30 lat mija od pamiętnej chwili, gdy minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej położył swój podpis na traktacie pokojowym, który zakończył drugą, i miejmy nadzieję, ostatnią wojnę światową. Jako przedstawiciel władzy państwowej mam zaszczyt zagaić ten uroczysty obchód, który w wspólnej radości zgromadził raz znowu na wspólnej sali przedstawicieli wszystkich obozów politycznych i innych w budującej zgodzie i harmonji.

— Bo nie ma żadnej dyskusji, chwała Bogu, szepnął Władek Leonowi do ucha.

— Obywatele, za chwilę przeżyjecie w zwięzłym i plastycznym skrócie na nowo tę chwilę niezapomnianej grozy i napięcia wszystkich nerwów — dni klęski i dni chwały. Przed wami rozwinie się szybki długi film historji tych lat, które przeszły potem, te ciernie drogi walk i zmagań wewnętrznych, nędzy i niedostatku, z której naród... przepraszam, narody, wchodzące w skład państwa polskiego...

Szmer niezadowolenia przeszedł po sali. Wojewoda, nieco skonfundowany, mówił dalej:

— Tak, trzeba się wyrażać ściśle, narody nasze, żelazną pracą i ofiarnością dźwignęły na nowo gmach potęgi państwowej do niebotycznych wyżyn, o jakich się nie śniło naszym ojcom. Nauczyliśmy się nietylko umierać dla ojczyzny, ale i dla niej żyć, nietylko zwyciężać w polu, ale i w życiu gospodarczem i w pracy kulturalnej.

Sala zatrzęsła się od oklasków.

— Oklaski te potwierdzają moją wiarę w to, że idea ciągłego i trwałego trudu stała się ideą naszego wieku. A teraz, Obywatele, zacznijmy obchód dzisiejszy od tego, by przez chwilę milczenia oddać cześć tym, których ofiarnej krwi zawdzięczamy dzisiejszą wielkość Ojczyzny.

Wszyscy powstali. Nastała chwila milczenia, chwila poważna i skupiona, jak gdyby anioł śmierci i ukojenia przeleciał nad salą. Dziadzi dwie duże łzy spłynęły po ogorzałej i pomarszczonej twarzy.

— A teraz, Obywatele, odezwał się znowu wojewoda, pomyślcie nam trzeba o chwili teraźniejszej i wyraźcie nasze uczucia dla naszego państwa i jego kierownika. Wielka nasza Ojczyzna, potężna mocarstwowa Polska dzisiejsza i jej dostojny prezydent... niech żyje.

Orkiestra zagrała potężną fanfarę i z dwunastu tysięcy piersi wyrwały się grzmiące okrzyki... niech żyje... niech żyje...

Kurtyna spadła powoli. Rozległ się turkot spowodowany opuszczaniem sceny, która się zaraz znowu odsłoniła. Była zupełnie ciemna i nie było można nic dostrzec. Wtem z góry padł promień niebieskiego światła i oświetlił postać w białym, fantastycznym płaszczu. Człowiek ten przemówił po chwili milczenia dosyć sztucznym patetycznym głosem.

— Słuchajcie — Polacy! Oto jako bezimienny dziejów duch staję przed wami, by wam w chwili tej osobliwej odsłonić przeszłości widmo krwawe, by dusze wasze znów zadrgały potężnym rytmem owych dni. Chcę was wyrwać z zaklętego kręgu szarych waszych kłopotów, z których giełda, wybory i rekordy sportowe najsilniejszych dostarczają wam wzruszeń. Jest na tej sali wielu jeszcze z tych, co na swych barkach dźwigali udrękę i krwawy trud owych dni, którzy męstwem swem wywalczyli dzisiejszą wielkość ojczyzny. Weteranom naszym cześć...

Frenetyczne oklaski przerwały na chwilę mówcy. Dziadzio mimowoli wychylił się z loży i wargi mu się trzęsły niezgorzej.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Surowe skóry wywozimy z kraju a obuwie sprowadzamy niepotrzebnie z zagranicy.

(Dalsze szczegóły ze zjazdu rzeźników i wędliniarzy w .Gdyni.)

Zróbmy na chwilę mały odskok. Warszawska ajencja prasowa „Iskra" donosząc o wielkim zjeździe „rzemieślników" w Gdyni, wspominą o kilkudziesięciu sztandarach i o **„7-mio tysięcznym tłumie słuchaczy posła Idzikowskiego"** nad morzem. Nieścisłości przedostają się do prasy sanacyjnej, podobnie jak do prasy endeckiej. Z igły — jak widzimy — robi się widły... Z 22 sztandarów (dokładnie liczyliśmy) kilkadziesiąt... Z rzeźników — rzemieślników, z tysiąca przygodnych spacerowiczów nad morzem — aż 7000 zwolenników posła Idzikowskiego. Jednak o uchwałach zjazdu ani słowa!

Schlastano przecie, jak na to zasługiwał, projekt nowego rozporządzenia ministerjalnego. Dalej mówiono wiele na temat **eksportu wędlin.** Tutaj plomby są wskazane, aby wroga konkurencja nie wyprawiała podejrzanych manipulacyj, jak z masłem zeszłego roku w Londynie.

Konieczność wzmożenia eksportu z Polski uzasadniali fachowcy pp. Szeczmański z Torunia i Mandrych z Rybnika. W wywozie naszym zajmują pierwsze miejsce wytwory rolnicze, zamiast wysyłać surowiec, powinniśmy wysyłać gotowe fabrykaty i półfabrykaty. Państwowy Instytut Eksportowy w Warszawie czyni wszystko, aby rozwinąć

eksport bekonów do Anglji

i poprawić jakość towaru, który na rynkach zagranicznych ma swoją markę. Przez „standaryzację" towaru będzie można osięgnąć lepsze ceny. Niedawno powstał związek wytwórców i eksporterów wędlin.

Wędliny polskie mają największy odbyt we Francji,

Chłodnia portowa w Gdyni, której urządzenie kosztowało 11 miljonów złotych, ułatwi składanie w niej towarów. Ponieważ daje się w kraju odczuwać **brak jelit,** należałoby dozwolić na przywóz jelit bez cła.

Miljony traciła Polska dotychczas na niewyzyskaniu należytem odpadków na rzeźni i surowców, jak kości, szczecina itd.

Źle obchodzono się ze skórami bydlęcemi,

dopiero szef departamentu weterynarji w ministerstwie rolnictwa **śp. Fischoeder, Pomorzanin** (którego pamięć zjazd uczcił), wskazał rzeźnikom polskim drogę do dobrobytu, nakazując używanie młotków i obcęgów do zdejmowania skór z ubitych zwierząt. Pozostałby jeszcze do usunięcia średniowieczny przeżytek żydowski, to jest

rytualny ubój.

Przez przecięcie gardła przecina się najcenniejszą część skóry, która przez to traci na wartości. **Na zwalczanie gza** (owadu podobnego do muchy, składającego jajka we włosach bydła i przebijającego skórę) musi rząd znaleźć fundusze a pomnoży się majątek narodowy o kilkanaście miljonów złotych.

Za skóry polskie nieźle płacą na rynkach zagranicznych. U nas przemysł garbarski przeżywa kryzys, ponieważ zawiele obuwia sprowadza się z zagranicy. Import skór wyprawionych i gotowego obuwia do Polski jest zastraszający.

Poważną pozycję dochodów ubocznych w rzeźnictwie stanowić mogą kości, jeżeli wszędzie tak jak na Pomorzu w kilku miastach urządzone będą składnice. Pomorski urząd wojewódzki polecił wszystkim rzeźniom, aby cechom rzeźnickim przydzieliły odpowiednie miejsce do składania kości i skór w obrębie rzeźni.

Prasa dowiedziała się ciekawych cyfr o kościach. Dotąd słyszało się tylko o łamaniu kości przeciwnikom politycznym... Oto spożycie mięsa w Polsce wynosi na głowę 18½ kila rocznie, z czego na kości przypada 2 kilo. (Trochę mało, często jest więcej kości jak mięsa! — Uwaga red.). Licząc w Polsce 30 miljonów mieszkańców, musiałoby kości pozostać 30 tysięcy ton rocznie. Krajowe fabryki przerabiają tylko 5000 ton, śmiało możnaby więc 25000 ton kości na klej, różne wyroby i sztuczne nawozy — eksportować.

„Zbierajcie kości!"

oto hasło rozbrzmiewające dziś na Pomorzu.

Zjazd zakończył się uchwaleniem rezolucyj — jedna z nich żąda energicznej walki z pokątnym ubojem — i uzupełnieniem składu zarządu związku cechów rzeźnicko-wędliniarskich okręgu pomorskiego. Zarząd tworzą pp. Szeczmański z Torunia — prezes dziesiąty rok z rzędu, Stefan Gniewkowski z Torunia — nowy zastępca prezesa, Wiśniewski z Torunia — sekretarz i skarbnik w jednej osobie, Jan Frąckowski i Bronisław Zawadzki z Chełmna, Wł. Zwoliński i Ryszard Grabowski z Grudziądza i Walerjan Kaczyński z Wąbrzeźna.

Walny zjazd w r. 1931 uchwalono zwołać do Torunia.

Gospodarzami zjazdu w Gdyni byli pp. Bednarski i Różkowski. Strona organizacyjna zjazdu niemało pozostawiała do życzenia, atoli w Gdyni.., inaczej nie można.

* * *

Z okazji zjazdu światowej sławy firma **Ecrkel,** posiadająca własne fabryki w Holandji, Włoszech, Niemczech, Austrji, Belgji, Anglji i Ameryce wystawiła swoje maszyny do krajania wędlin, automatyczne wagi pospieszne oraz formy do gotowania szynek. Firmę reprezentował p. Henryk Weber z Bydgoszczy.

Polecano również **sól konserwacyjną do wędlin Sergota.** Wytwórnia Józefa Sergota z Bydgoszczy (ulica Kordeckiego 32) znana jest w kołach fachowych. Sól Sergota daje delikatny winny smak wędlinom, zachowuje świeżą ich barwę i zapobiega zepsuciu się serwelatek, herbacianek, salami, metki, mortadeli i parówek. — Górą Bydgoszcz!

Akcja budowlana Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

Na obszarze całego państwa czynnych jest około 3000 urzędów pocztowo-telegraficznych i około 1000 agencyj. Z ogólnej kubatury pomieszczeń biurowych urzędów przypada na budynki własne 61%, zaś na budynki wynajęte 39%.

Nowych budynków w ciągu ubiegłych lat wzniesiono około 20, licząc w tem remontów budynków zniszczonych podczas wojny. Nowe budynki urzędów pocztowych wykonano: w Opatówku, Ostrowcu, Gdańsku, Działdowie, Rabce, Gdyni, Orłowej, Radomiu, Zakopanem (nadbudowa i przebudowa) urzędów dworcowych w Warszawie, w Stołpcach, Brześciu n. B., Lwowie, Lublinie, centrali nadawczej transatlantyckiego urzędu radjotelegraficznego w Warszawie, radjostacji i domu mieszkalnego w Wacynie pod Radomiem oraz stacji wzmocnionej w Łowiczu. Na wykończeniu jest budowa urzędów w Częstochowie, Borysławiu, Będzinie oraz prowizorycznego budynku dla paczkarni na molo pasażerskiem w Gdyni. Z licznych remontów należy wymienić odbudowę spalonego podczas wojny budynku urzędu Lwów — 1, gmachu t. zw. Starej Paczty, w której obecnie mieszczą się biura Dyrekcji Warszawskiej, gmachu urzędu Warszawa — 1, b. lazaretu wojskowego, obecnie biura Dyrekcji P. T. Rzplitej w Gdańsku, budynku w Słonimie, w Brześciu n. B. i wiele innych.

W budżecie na 1930-31 r. oznaczono wydatki na akcję budowlaną w wysokości 5 680 000 zł. Suma ta wyznaczona została na dalsze roboty przy budowie gmachu Centralnego Telegrafu i Telefonów międzymiastowych w Warszawie oraz urzędów w Radomiu, Częstochowie, Będzinie i Borysławiu oraz na rozpoczęcie prac wstępnych przy budowie urzędu pocztowego na przyszłym dworcu centralnym w Warszawie i urzędu w Kaliszu.

Śląsk niemiecki i Prusy Wschodnie terenami „zagrożonemi".

(PAT) Z Raciborza donoszą: W obecności najwyższych urzędników zarządu prowincji, przedstawicieli duchowieństwa górnośląskiego oraz licznych przedstawicieli władz rządowych odbyło się objęcie przez **nowego starostę krajowego prowincji górnośląskiej, Woschka.**

Ks. prałat Ulitzka prosił nowego starostę krajowego, by przyrzeczenia, zachowania wszystkiego co dotychczas zostało zdobyte dla G. Śląska dane dr. Piątkowi dotrzymał i wytężył wszystkie siły **dla „nowych zdobyczy".**

Starosta Woschk w przemówieniu podkreślił, że położenie G. Śląska jest niemal rozpaczliwe, że **uznanie tej prowincji tak jak Prusy Wschodnie za teren najbardziej zagrożony** i potrzebujący pomocy jest najażwniejszem zadaniem chwili. G. Śląsk nie może własnemi siłami zmienić ciężkiego położenia gospodarczego tej prowincji i dlatego oczekuje pomocy ze strony państwa pruskiego i Rzeszy.

—o—

W jednym powiecie 900 osób bez dachu.

Stanisławów. (PAT.) Wody rzek górskich opadają, natomiast wody Dniestru pod Niemirowem podniosły się o 3,75 m ponad poziom normalny. Liczba ewakuowanych w powiecie nadworzańskim wynosi około 900 osób. W Delatynie zostało zalanych 30 domów, skąd ewakuowano ludność. Komunikacja między Nadwórną a Rafajłowem została przerwana. Przerwana jest również komunikacja między Nadwórną a Mikułowem oraz Worochtą.

Komunikacja kolejowa między granicą rumuńską a Stanisławowem została przerwana wskutek uszkodzenia mostu między Zabłotowem a Widnowem przez wezbrane wody. Wskutek tego nie przybył do Lwowa pociąg międzynarodowy, idący przez Lwów do Berlina i Warszawy. Ruch pasażerski odbywa się z przesiadaniem.

Czterech Ukraińców i 1 żyd posłami na Sejm — z Wołynia.

Dnia 18 bm. odbyły się uzupełniające wybory do sejmu w okręgu wyborczym Łuck - Równe.

Według obliczeń tymczasowych ilość uprawnionych do głosowania wynosiła 269 303 osób — głosów oddano 91 463. — Głosów ważnych oddano 89 130.

Frekwencja głosujących — 34%.

Na listę nr. 3 (Wyzwolenie) padło głosów 10 299, na listę nr. 8 (Selrob prawica) 348, na listę nr. 18 (Blok mniejszości narod.) 32 312, na listę nr. 20 (lista rosyjska) 947, na listę nr. 22 (Ukr. blok wyb. socj. włośc. rob. partyj) 29 313, na listę nr. 36 (Selrob - lewica) 15 901.

Wobec powyższego wyniku głosowania, mandaty poselskie otrzymają:

Z listy nr. 18 — b. pos. Łewrentij Serwetnik, Aleksander Drozdowski — rolnik, oraz dr. Maurycy Rotfeld — adwokat;, z listy nr. 22 — b. pos. Jan Własowski i Antoni Niwiński — pracownik kooperatywy; z listy nr. 36 — Michał Durdełła — dziennikarz.

Z Rosji sowieckiej.

Przed otwarciem zjazdu partji komunistycznej.

W związku z mającym się odbyć w krótkim czasie zjazdem partji komunistycznej wre nadzwyczaj energiczna walka z opozycją w łonie partji komunistycznej. W całym szeregu miast miały miejsce zebrania opozycjonistów, którzy w nadzwyczaj ostry sposób krytykowali zarządzenia rządu sowieckiego szczególnie wsprawie kolektywizmu. Według słów komunistów-opozycjonistów kolektywizm w swoich skutkach dla władzy sowieciej był fatalny. Z tego powodu wzmocnił się ruch kontrrewolucyjny, który zyskuje coraz więcej zwolenników,. agitujących za utworzeniem z powrotem prywatnej własności. W wielu miastach władze rozwiązały miejscowe organizacje komunistyczne a z innych wydaliły komunistów-opozycjonistów. Wszystkie te środki służą ku temu, aby niedopuścić przeciwników Stalina na zjazd.

Z KRAJU.

KRAKÓW. Zamach czy wybryk? W krakowskiej dyrekcji kolejowej między stacjami Jordanów—Osielec wykoleił się parowóz pociągu nr. 6036, który kursuje tylko w dni świąteczne między Katowicami a Zakopanem, wskutek podłożenia 3 kamieni przez nieznanych sprawców. Nikt z obsługi pociągu ani z pasażerów nie odniósł szwanku.

KRAKÓW. Samobójstwo z powodu rozstroju nerwowego. W hotelu „Europejskim" popełnił samobójstwo przez powieszenie się Władysław Zawadzki, adjunkt Warszawskiej Dyrekcji Kolejowej. Denat popełnił samobcjstwo wskutek rozstroju nerwowego.

LUBLIN. Skazanie wywrotowców za działalność antypaństwową. Przed sądem okręgowym w Lublinie rozpoczął się proces przeciwko 7-miu członkom „Selrob Jedności", którym akt oskarżenia zarzucał akcję wywrotową, uprawianą na szeroką skalę pod płaszczykiem legalności partji Selrob Jedności. Sprawa trwała 4 dni.

Niejacy Makiwka, Szczerbak i Kosak skazani zostali każdy na 6 lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw. Hrycaj, Niedopad i Klimiuk każdy na 4 lata ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw i Hawrylúk na 2 lata ciężkiego więzienia również z pozbawieniem praw.

UROCZYSTE POŚWIĘCENIE POMNIKA POLEGŁYCH LEGJONISTÓW.

Pakosław. (PAT) Na polach pod Pakosławiem powiatu iłżyckiego odbyło się uroczyste odsłonięcie i poświęcenie pomnika poległym w bitwie, stoczonej dn. 19 maja 1915 r. z wojskami niemieckiemi Legjonistów puławskich. W uroczystości wzięli udział prezes Federacji Związków byłych Obrońców Ojczyzny generał Górecki, przedstawiciele władz, 200 Legjonistów puławskich z prezesem Pomian-Bukatym na czele i in.

Stalin drży o swoją skórę!

Najlepszym przyjaciołom kazał odebrać broń. — Strach przed zatrutemi potrawami.

Organ Kiereńskiego „Dni" donosi z Moskwy, żę ze względu na zaostrzenie walk wewnętrznych w partji komunistycznej utworzono specjalny oddział dla ochrony osobistej Stalina. Stalin nigdzie nie pokazuje się bez strażników, nieodstępujących na krok od dyktatora sowieckiego. Nawet na posiedzenia biura politycznego partji Stalin przychodzi w otoczeniu straży, nie ufając nawet bliższym współpracownikom. Stalin wydał rozkaz przeprowadzenia zewizyj osobistych oraz odbierania broni u najwyższych przedstawicieli władz, udających się do niego na konferencję. Sam zaś Stalin również nie rozstaje się z bronią.

W obawie przed zamachem ze strony swoich wrogów opozycjonistów, Stalin nie przyjmuje żadnych potraw i wody bez uprzedniej próby przez specjalnie w tym celu znajdującego się przy Stalinie lekarza narodowości gruzińskiej. Powodem wzmocnienia środków ostrożności była tajemnicza śmierć jednego z sekretarzy Stalina wskutek zatrucia.

W związku ze zbliżającym się kongresem partji komunistycznej, bliższe otoczenie Stalina nie ukrywa, iż w razie gdyby elementy opozycyjne zdołały zebrać większość przeciwko Stalinowi, kongres zostanie natychmiast rozpędzony przez zwolenników Stalina, który zarządzi nowe wybory delegatów i zwoła nowy kongres.

Z WIELKOPOLSKI i POMORZA.

Z Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich.

Z Poznania donoszą: W ub. sobotę wieczorem odbyło się walne zgromadzenie członków Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich. Po wysłuchaniu sprawozdania zarządu z działalności w ubiegłym roku, walne zgromadzenie udzieliło ustępującemu zarządowi absolutorjum. Przyjęto również do wiadomości sprawozdanie zarządu o sprawach finansowych Syndykatu, nast. dokonano wyboru nowego zarządu: red. B. Jarochowski prezes, Z. Tranda zastępca prezesa, Sz. Nawrocki sekretarz, dr. Chełmikowski skarbnik, J. Gutsche, Cz. Kędzierski i J. Winiewicz — członkowie zarządu. Pozatem walne zgromadzenie poleciło nowemu zarządowi opracowanie programu i urządzenie w jesieni b. r. obchodu 10-lecia Syndykatu.

Powiesił się we własnem mieszkaniu.

Ze **Starogardu** donoszą: Stanisław Eicha, ogrodnik, zatrudniony w państwowej fabryce spirytusowej od dłuższego czasu cierpiał na nieuleczalną chorobę i dlatego biedny człowiek stracił pracę. P. Eicha wziął to sobie tak do serca, iż powiesił się z rozpaczy w ub. niedzielę we własnem mieszkaniu

Tragiczna śmierć dziecka.

Chojnice, dnia 19. 5.

W ub. sobotę rano utopiła się w Sinicy pod Czerskiem 2-letnia Elżbieta Grużlikowska, córka robotnicy Stefanji Grużlikowskiej z Sinicy, która pozostawiona bez dozoru, wpadła do pobliskiego torfiska.

Sensacyjny proces w Chojnicach.

Z **Chojnic** donoszą: Dnia 20. bm. o godz. 9 rozpoczął się sensacyjny olbrzymi proces przed sądem okręgowym. Na ławie oskarżonych zasiadł słynny bandyta Gromowski, zamieszkały ostatnio w Łukowie, pow. chojnicki. Razem z nim zasiadło na ławie oskarżonych przeszło 40 osób, jego wspólników.

Akt oskarżenia zarzuca Gromowskiemu i towarzyszom powyżej 100 kradzieży z włamaniem, napadów rabunkowych, rozbojów etc. Rozprawa potrwa 3 dni.

Pakość.

Na ostatniem zebraniu Rady Miejskiej przyjęto do wiadomości skreślenie z budżetu przez województwo ze względów oszczędnościowych sumę 5.876,05 zł.

Nowe gniazdo „Sokoła" żeńskiego. W ub. niedzielę odbyło się w sali p. Rafińskiego reorganizacyjne zebranie „Sokoła", mające na celu utworzenia z istniejącego już przy „Sokole" męskim oddziału żeńskiego, samodzielnego gniazda. Zebranie zagaił prezes p. Bucholz Wł., przewodnictwo poruczono prezesowi okręg. dr. Gutowskiemu z Inowrocławia, który wygłosił okolicznościowe przemówienie, a następnie odczytany został przez dyr. Namysłowską wyczerpujący referat o historji „Sokoła", jego ideologji i administracji. W skład zarządu „Sokoła" żeńskiego weszły pp.: Dembińska prezeska, Bucholzówna W. sekretarka, Stranzówna Ed. skarbniczka i Stroińska T. naczelniczka.

Ekscesy bezrobotnych. W ub. sobotę w czasie wypłaty zasiłku bezrobotnym w biurach tut. Magistratu doszło do małych ekscesów, które wywołali przeważnie bezrobotni kawalerowie i t. zw. bezrobotni „zawodowi". Na oświadczenie Magistratu, iż fundusz na ten cel już się wyczerpał, wtargnęło kilku bezrobotnych do biura i poczęli awanturować się tak dalece, iż musiano zawezwać policję, która rozzuchwalonych awanturników uspokoiła.

Kradzież z włamaniem. Do mieszkania dr. Kollmanna włamali się złodzieje, którzy skradli różne rzeczy, wartości 300 zł.

Damasławek.

Z Rady gminnej. Zebranie Rady gminnej odbyło się dnia 18. bm. pod przewodnictwem p. Kowalińskiego. Omawiano m. in. sprawę budowy szosy Damasławek — Piotrkowice. Na opiekuna społecznego wybrano jednogłośnie p. Rozmarynowskiego Fr. Tępieniem chrabąszczy zajęła się tut. młodzież szkolna pod kierownictwem p. Ziółkowskiego, kier. szkoły.

Pożar. W dniu 18. bm. powstał pożar w mieszkaniu p. Piskulskiego. Na alarm tut. młyna parowego i straży pożarnej przybyła na pomoc sikawka z Chrzanowa i Jancewa. Straty są dość znaczne, gdyż większa część dachu i mieszkań na I. piętrze uległa zniszczeniu. Ubezpieczony był tylko sam właściciel domu i to bardzo nisko.

Zebranie Chrześcijańskiego Stronnictwa Rolniczego odbyło się dnia 18. bm. o godz. 16 w lokalu p. Mencla. Referat o położeniu rolnictwa wygłosił p. Ozimina.

Zabawę urządza Tow. Młodzież Kat. z Kozielska w dniu 25. bm. o godz. 16 w lesie stępuchowskim Br. Moszczyńskiego.

Nakło.

Usiłowana kradzież. Do składu konfekcji i ubrań p. Doonego przy ul. Bydgoskiej usiłowało włamać się dwóch opryszków, jednak zostali przychwyceni na gorącym uczynku przez posterunkowego policji. Złodziejami okazali się znany na bruku tut. B. Malingowski oraz uczeń piekarski Sojeski.

Nadzwyczajne walne zebranie okręgu IV. Związku Tow. Uczestników Powst. Wlkp. 18-19 odbędzie się dnia 1 czerwca br. o godz. 13 w Strzelnicy.

Kradzież. Rybakowi p. Reince skradli nieznani sprawcy sieci oraz łódź rybacką.

Inowrocław.

Z Rady Miejskiej. Dn. 15 bm. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej, celem omówienia spraw budżetowych. Na wstępie odczytano interpelację radnych w sprawie stałego bezrobocia, skutkiem czego ok. 600 robotników pozostaje wciąż bez pracy i środków do życia. W odpowiedzi prezydent miasta A. Jankowski oświadczył, iż jeśli miasto otrzyma dwumiljonową pożyczkę, o którą zabiega od roku prawie, zostaną wszczęte prace miejskie na wielką skalę. Obecnie zaś robi się tyle, ile można w granicach przewidzianych budżetem. Będzie zaprowadzona zmiana robotników co tygodnia, aby zatrudnić dorywczo możliwie większą ilość bezrobotnych. Postanowiono na posiedzeniu wstępnem wyłonić specjalny komitet do walki z bezrobociem, nast. obradowana nad skreśleniami budżetu miasta przez województwo, które obcięło 70.636,30 zł ze względów oszczędnościowych. Magistrat wraz z komisją radziecką finansową uznali redukcję o kwotę 45.190 zł za uzasadnioną, natomiast założono odwołanie do Min. Spr. Wewn. o resztę sumę, nie mogąc zgodzić się na jej skreślenie. Rada Miejska uchwałę tę jednomyślnie potwierdziła.

Z kin. „Apollo": „Nibelungi". „Pałac": „Wiosenna parada". „Stylowy": „Sześć tygodni wśród apaszów". „Żak": „Tajemnicza czwórka". „Żołnierski": „Miłość Fifi".

Gniezno.

Przedwyborczy wiec Chadecji i Piasta zgromadził dużą liczbę słuchaczy. Wiec zagaił adw. dr. Jurek. Jako pierwszy przemówił poseł Bittner, który omówił położenie gospodarcze i polityczne w kraju. Drugi zasadniczy referat wygłosił poseł Kiernik. Po krótkiej dyskusji uchwalono rezolucję, domagającą się zmiany obecnego, cały kraj, a zwłaszcza kupiectwo, rolnictwo i przemysł polski rujnującego systemu podatkowego, organizacji kredytu dla rzemiosła, rolnictwa, przemysłu i handlu, należytego uwzględnienia interesów i potrzeb miast, miasteczek oraz wsi w zakresie zwiększenia pomocy finansowej dla gospodarki komunalnej i szybszego przeprowadzenia reformy rolnej dla ulżenia ciężkiej doli przeludnionych wiejskich gmin w Polsce, ugruntowania praw religji katolickiej w życiu narodu prywatnem i publicznem w małżeństwie i w szkole polskiej, zdrowej naprawy ustroju Polski, ładu w państwie i dobrobytu wszystkich uczciwie pracujących obywateli.

Dyrekcja Państwowego Gimnazjum w Gnieźnie komunikuje, że z nowym rokiem szkolnym 1930-31 zostaną otwarte klasy 1-a i 2-a typu matem.-przyrodniczego.

Kradzież koni. W nocy z 12 na 13 bm. niewyśledzeni dotychczas sprawcy skradli z niezamkniętego chlewa p. Dziubarczyka w Gonicach pow. Września świnię wagi 5 ctr., wartości 500 zł.

Krwawa sprzeczka. W nocy z 12 na 13 bm. wybuchła w Popowie Podleśnem pow. Gniezno pomiędzy 27-letnim Józefem Bilskim a jego towarzyszami sprzeczka, która rychło zamieniła się w bójkę, podczas której Bilski otrzymał kilka pchnięć nożem.

Strzelno.

Święto druhen odbędzie się w niedzielę, dnia 25. bm. Z rana odbędzie się kwesta uliczna, msza św., uroczystościowe zebranie Młodych Polek. Wieczorem przedstawienie amatorskie „Papugi naszej babuni".

Pożar wybuchł w majętności Krzuszkowa Wola, mianowicie spalił się stóg słomy, wartości 7000 zł. Straty pokrywa ubezpieczenie. Właścicielem majątku jest p. Pętkowski.

Nieszczęśliwy wypadek zdarzył się dnia 15. bm. w tartaku p. Huberta. Oto dnia tego robotnik Piotrowski uległ ogólnym okaleczeniom przy pracy i umieszczony został w tut. szpitalu.

Zjazd powiatowy inwalidów wojennych odbył się w Strzelnicy w ub. niedzielę dnia 18. bm. Obrady zagaił prezes p. Hanasz, witając członka zarządu wojewódzkiego p. Organiściaka i gości. W dłuższem przemówieniu delegat p. Organiściak omówił najważniejsze aktualne postulaty inwalidów. Uchwalono odpowiednią rezolucję i wybrano delegatów na ogólny zjazd w Warszawie.

Zebranie Koła Podoficerów Rezerwy odbyło się w sobotę, dnia 17. bm. które zagaił prezes p. Strzelecki. Sprawozdanie kasowe zdał p. Paternoga Mieczysł. Dochód z zabawy wynosił 602,40 zł, rozchód 555,10 zł, pozostało 47,30 zł.

Majówkę do lasu urządziła Straż pożarna w ub. niedzielę. Z muzyką wyruszono do leśniczówki Przedbórz, gdzie strażaków i ich rodziny gościnnie podejmowali pp. Kolańczykowie. Bawiono się znakomicie.

Otwarcie świetlicy Młodzieży Mieszczańskiej w Strzelnie odbyło się dnia 18. bm. o godzinie 16. Zagaił i powitał gości p. Lasocki Franciszek, zaś uroczystego otwarcia świetlicy dokonał starosta p. Baranowski. Świetlica jest otwarta codziennie od godz. 20—22

Ostrów.

Srebrnym krzyżem zasługi odznaczony został komisarz Ludwik Złotogórski, komendant Pow. P. P. w Ostrowie.

Wpadła pod samochód. Na szosie Ostrów-Skalmierzyce wpadła pod autobus 12-letnia Marja Błaszczykówna ze Skalmierzyc Nowych, odnosząc poważniejsze obrażenia na całem ciele.

TUPADŁY. Na rzecz budowy kościoła w Mątwach odbędzie się w niedzielę, dnia 25. bm. w ogrodzie p. Stodulskiego w Tupadłach majówka z różnemi niespodziankami.

WYRZYSK. Z życia Inwalidów Wojennych. W niedzielę, dn. 11 bm. w wielkiej sali hotelu „Domu Polskiego" o godz. 1 po poł. odbyło się nadzwyczajne zebranie Powiatowego Koła Zw. Inw. Woj., w obecności delegata Zarządu wojewódzkiego z Poznania p. Chmielewskiego, oraz delegatów z Nakła i Łobżenicy. Zebranie zagaił przewodniczący Koła Powiatowego p. Józef Romiński i udzielił głosu delegatowi wojewódzkiemu. Po trzygodzinnych obradach uchwalono nast. rezolucję: Domagamy się jak najrychlejszego uchwalenia noweli do ustawy inwalidzkiej, uzgodnionej przez sejmową podkomisję inwalidzką oraz bezzwłocznego zarządzenia przez Wielkopolską Izbę Skarbową wypłacenia przyznanego dodatku do renty.

Poświęcenie baldachimu w kościołku w Siernieczku.

We Wniebowstąpienie Pańskie przypada rocznica pięcioletnia, poświęcenia kościółka w Siernieczku (Kapuścisko Małe). Został on zbudowany mozolną pracą i ofiarną ręką ludu roboczego i obywateli Siernieczka i okolicy. Pomimo różnych trudności zarząd (na którego czele stoi p. dyrektor Jackowski), starał się dotąd o zaspokojenie wszelkich bolączek i braków kościółka, jak: szat, bieliznę kościelną itp.

Okazała się jednak największa potrzeba posiadania baldachimu, który już zakupiono.

Poświęcenie tegoż baldachimu odbędzie się w dniu Wniebowstąpienia Pańskiego, na które zarząd kościółka w Siernieczku zaprasza wszystkich tych, którzy przyglądali się rozbudowie tej świątyni Pańskiej oraz tych, którzy składali ofiary pieniężne, czy też ofiary z pracy swych rąk, dalej towarzystwa ze sztandarami, jednem słowem wszystkich obywateli Bydgoszczy, by uświetnili swą obecnością tę uroczystość.

Poświęcenie sztandaru Stow. Młodych Polek w Szelejewie.

Stow. Młodych Polek w Szelejewie pow. żnińskiego obchodzi dnia 1 czerwca uroczyste poświęcenie swego sztandaru.

Program tej uroczystości jest nast.: o godz. 13,45: zbiórka na boisku szkolnem w Szelejewie, o godz. 14.00: wymarsz do kościoła parafjalnego w Gąsawie, o godz. 15: uroczyste nieszpory i poświęcenie sztandaru, o godz. 16,00: powrót ze sztandarem przed szkołę w Szelejewie, następnie defilada i uroczyste posiedzenie. O godzinie 18,45: wymarsz do ogrodu na wspólną zabawę.

Zamiast dzika, zastrzelił człowieka.

Tuchola, dnia 20. 5.

Dnia 19. bm. o godz. 22 strażnik polny majętności Wysoka w pow. tucholskim udał się na polowanie. W pewnym momencie zauważył z daleka przekradającą się jakąś sylwetkę przez polę i sądząc, że to dzik, oddał strzał. Lecz o dziwo, nie był to dzik, ale człowiek, który ugodzony kulą, padł trupem na miejscu. Jest to mężczyzna bez stałego miejsca zamieszkania i bez dowodów osobistych. Zwłoki zabezpieczono na miejscu aż do przybycia komisji sądowo-lekarskiej. O wypadku powiadomiono prokuratora w Chojnicach.

KOŹMIN. Miasto nasze święciło w bież. roku pamięć wiekopomnej Konstytucji 3 Maja bardzo uroczyście. Msza św. uroczysta w kościele parafjalnym odprawiona została w obecności przedstawicieli władz, instytucyj i zrzeszeń, oraz licznie zgromadzonych rzesz obywatelstwa. Podniosłe kazanie wygłosił ks. proboszcz Flach. Po nabożeństwie urządzono pochód na Rynek, gdzie do zgromadzonych przemówił p. burmistrz Zdaniewicz. Wieczorem odbyła się w sali p. Mrozkowiaka akademja, urządzona staraniem tut. seminarjum nauczycielskiego. Na obfity program akademji składały się: słowo wstępne p. dyrektora Dymka, przemówienie p. Zanoszki, naucz. sem. naucz., produkcje chóru i orkiestry seminarjalnej pod batutą p. Heyny, naucz. semin. nauczycielskiego, wytrawnego dyrygenta, deklamacje uczniów i żywy obraz p. t. „Konstytucja majowa“. Całość w szczegółach przygotowana i wykonana bardzo starannie, z wielkim nakładem pracy, budziła prawdziwie podniosły, a zarazem miły nastrój wśród zebranych widzów.

Rojewo.

Kradzież z włamaniem. W nocy z 17 na 18 bm. jacyś nieznani sprawcy dokonali włamania do składu rzeźnickiego p. Ottona Hamermaistra. Złodzieje zdołali zabrać tylko pieniądze z kasy (około 35 zł), gdyż zostali spłoszeni przez p. H.

Z życia P. W. i W. F. W ub. niedzielę odbyło się strzelanie P. W. i W. F. Najlepsze wyniki osiągnęli pp.: Kaz. Wesołowski, Stan. Zgodziński, Leon Sułek, Fel. Maciejewski i Teodor Wesołowski.

Majówka Tow. Powst. i Wojaków. W niedzielę, dnia 25. bm. na łące p. Gierhta urządza Tow. Powstańców i Wojaków majówkę, urozmaiconą różnemi niespodziankami. Początek o godz. 3 po poł.

Wśród strażaków. W ub. niedzielę odbyło się nadzwyczajne zebranie Och. Straży Pożarnej, które zagaił prezes p. Lewandowsk, zaś sekretarz p. Długosz przeczytał protokół. Obecni byli również na zebraniu ks. prob. Bogacki oraz p. Oźmina. Omawiano wewnętrzne sprawy organizacyjne.

Z Kółka Włościanek. W ub. piątek zakończono wykłady o drobiu, które miała p. Hulanicka, instruktorka Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Radną hodowli wybrano p. Antoninę Piaskowską. Kółko liczy około 30 członkiń.

Tow. śpiewu „Chopin“. W piątek, dnia 23. bm. odbędzie się zebranie zarządu w lokalu prezesa p. K. Zielińskiego o godz. 20.

Wielkie zainteresowanie budzi komedja „Zagłoba swatem“, którą to sztukę odegra Tow. śpiewu „Chopin“.

Chełmża.

Nocny dyżur lekarski dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w bież. tygodniu p. dr. Stęplewski.

Nocny dyżur aptek. Apteka „Pod Orłem“ p. Wolskiego przy Rynku.

Kino „Słońce“ wyświetla dramat osnuty na tle wojny p. t. „Nieśmiertelna miłość“.

Kino „Czarodziejka“ wyświetla dramat z wojny światowej p. t. „Orły wojenne“.

Kino „Kristal“ wyświetla dramat na tle wojny światowej p. t. „Śmiertelny lot“.

Egzaminy w harcerskim hufcu gimnazjum. Komisja egzaminacyjna, składająca się z pp.: kapitana Korczewskiego, kapitana Czerniaka, por. Zaleskiego, por. Telowskiego, ppor. rez. Gadzikowskiego nauczyciela tut. gimnazjum przyznała nast. członkom hufca gimnazjalnego świadectwa przysposobienia wojskowego II. stopnia: Buntkowskiemu, Chojnackiemu, Chylly, Frelichowskiemu, Galewskiemu, Keuchlowi, Lubiewskiemu, Łabędzie, Monarskiemu, Plachowskiemu, Rygielskiemu, Theissowi, Wojnowskiemu, Konickiemu, Kitkowskiemu i Zacharemu.

Żeńskie gimnazjum humanistyczne. Magistrat m. Chełmży zamierza uruchomić od 1. 9. bież. roku żeńskie gimnazjum humanistyczne w naszem mieście i zapoczątkować je IV. klasą. Czesne przewiduje się w wysokości 15 zł mies.

Tow. Młodych Polek urządza w ogrodzie Willa Nowa w dniu 1 czerwca koncert, urozmaicony licznemi niespodziankami. Początek o godz. 4 po poł. O jak najliczniejszy udział uprasza Zarząd.

Starogard.

Rozdanie nagród wystawcom Wystawy Ruchomej. W ub. niedzielę wieczorem nastąpiło uroczyste zamknięcie Wystawy Ruchomej prób i wzorów. Dyrektor wystawy p. Mały wygłosił wobec licznie zebranych wystawców i publiczności pożegnalne przemówienie, poczem odczytał listę nagrodzonych wystawców. Dyplom uznania otrzymali pp.: Mliczek Józef, mistrz ślusarski, Zbylicki Stefan, zakład haftów artystycznych; Czyżewski Jan, zakład kamieniarski i Browar Obywatelski. Listy pochwalne otrzymali: Borkowski Franciszek, zakład koszykarski; Przewoski Stefan, polska fabryka karoserji i powozów; Pepliński Teofil, warsztat ślusarsko-rzeźbiarski; Drews Paweł, elektrowarsztat; K. Kmiecikowski, introligatornia; Ewa Jakób, zakład ogrodniczy; Sejbel Otton, zakład ogrodniczy. Specjalne podziękowanie za udział w wystawie otrzymali: Golbeck Karol, Drukarnia Polska, Ewa Włodzimierz i Elektrownia i Gazownia Miejska. Podziękowanie za udział w wystawie otrzymali: Gerstendorf Marta, Neuman Józef z Łęga, Guziński Teodor i artysta malarz Falkowski Jan. W skład komisji sędziowskiej, która wyznaczała nagrody wchodzili pp.: starosta Kalkstein, kierownik wystawy p. Mały, p. Gumiński, p. Nagórski, p. Czerwiński i prezes Sądu Okr. p. Jackowski.

Plaga chrabąszczy. Prawdziwą plagą dla ludności rolniczej, zamieszkującej w Żabnie, Nowej Wsi, Rokoczynie i innych wioskach w pobliżu Starogardu jest pojawienie się wielkiej ilości chrabąszczy, które pożerają liście drzew i zboża. Zrozpaczona ludność walczy, jak umie, z tym groźnym szkodnikiem.

Kradzież z włamaniem. Dwaj 15-letni chłopcy włamali się do mieszkania inspektora p. F., skąd skradli dwa zegarki. Policja przychwyciła młodocianych złodziejaszków i odebrała im łup, który obiecujący chłopcy ukryli na strychu

Wiadomości z Tczewa.

Z racji „Tygodnia Lotniczego“ odzywają się codzień wykłady propagandowe. W niedzielę dn. 25 bm. odbędzie się uroczyste nabożeństwo na intencję L. O. P. P. W godzinach popołudniowych przybędzie wodno-płatowiec z Pucka, który wykona atak i obronę przeciwlotniczą, przy udziale wojska, na placu przed Szkołą Morską.

Aresztowanie oszusta. Policja przychwyciła niej. W. Kicińskiego, zam. w Obłożu w powiecie morskim, który ma na sumieniu wiele oszustw. Mianowicie zgłaszał się on do żon i rodzin rezerwistów, którym oznajmiał, iż ich mąż lub syn popełnił czyn karygodny i potrzebuje na ucieczkę za granicę pieniędzy, które naturalnie przywłaszczał sobie.

Nielada ptaszki w klatce. Niej. Fiszer i kompan jego Szymanowski, dwaj wysłannicy centrali komunistycznej w Gdańsku, zostali aresztowani w Tczewie.

Otwarcie nowego kina. Kinoteatr w Hali Miejskiej wyświetlał w dniu otwarcia obraz p. t. „Ostatni romans“.

W strzelaniu Kościuszkowskiem Bractwa Strzeleckiego królem strzelania obwołano p. Dudzińskiego, nast. największą ilość kręgów zdobyli pp.: Schmeling i Andretzki. Na tarczy orderowej: I. Witosławski, II. Andretzki i III. dyr. Preyss. Na tarczy pieniężnej zdobyli nagrody: I. Wierzbowski, II. Kobyliński, III. Goc. Do tarczy z wolnej ręki: I. Preyss, II. Szczygielski, III. Wierzbowski, do tarczy srebrnej: I. Preyss, Szczygielski i III. Fr. Fabian.

Z Grudziądza.

Z TEATRU POLSKIEGO.

W środę 21 maja teatr nieczynny.

W czwartek 22 maja **„Proboszcz wśród bogaczy“.**

Sensacją Grudziądza będzie zbliżająca się data 26 maja, w którym to dniu będziemy mieli jedyną i niezwykłą okazję ujrzenia na naszych skromnych deskach scenicznych Józefa Węgrzyna, wielkiego artystę scen stołecznych, który wystąpi w otoczeniu artystów „Reduty“, w głośnej sztuce angielskiego uatora Sheriffa „Kres wędrówki“, pod reżyserją R. Ogińskiego.

—o—

Program VII. Tygodnia Lotniczego.

Środa, 21 bm. Święto Młodzieży z pochodem o godz. 17 (5), wiecz. o godz. 20 (8) „konkurs brigde“ w kasynie Obywatelskiem z czarną kawą.

Czwartek, 22 bm. Wystawa Gazowa w Domu Żołnierza, ul. Prowiantowa (boczna Lipowej), od godz. 8—18. Dla dzieci wstęp 20 gr., dla starszych dowolne datki.

Piątek, 23 bm. Przedstawienia w kinach na rzecz L. O. P. P.

Sobota, 24 bm. Wieczorem zabawy ludowe w Domu Żołnierza, w Bagateli, Wielkopolance, o godz. 20 (8), a w Król. Dworze dancing za zaproszeniami.

Niedziela, 25 bm. Kwesta uliczna. „Straż Pożarna kwestuje na L. O. P. P. O godz. 12-ej nabożeństwo dziękczynne w kościele Pojezuickim, o godz. 12,30 atak lotniczy na Grudziądz i obrona, o godz. 16,30 (4,30) koncert i konkurs baloników na boisku miejskiem, wieczorem o godz. 20 (8) capstrzyk przy udziale wszystkich Towarzystw.

—o—

Ze Stow. Chrześc. Uniwers. Robotniczego. Wykład publiczny Ch. U. R. odbędzie się w środę, dn. 4 czerwca br. o godz. 7,30 w górnej sali Domu Towarzystw dawn. Bazar, ul. Moniej Bazar ul. Moniuszki 6. Wykład wygłosi ks. prefekt Kądziela na temat encykliki „Rerum Novarum“. Wstęp bezpłatny. Zebranie plenarne Stow. Chrześc. Uniwersytetu Robotniczego odbędzie się w dn. 30 bm. o godz. 7,30 wiecz. w lokalu Chrześc. Nauczycielstwa Szk. Powszechnych, Rynek 15, I. piętro. Apeluje się do naszej inteligencji, aby wstąpiła w szeregi aktywnych członków Ch. R. U.

Właściciele autobusów organizują się. Dnia 16. bm. odbyło się w Grudziądzu w sekretarjacie Zw. Właścicieli Autobusów przy placu 23 Stycznia 19, telef. 735 w lokalu p. Grześkowiaka drugie zebranie Zw. Właścicieli Autobusów. Przedewszystkiem omawiano sprawę podatków przemysłowych i drogowych, oraz konieczność zorganizowania Związku właścicieli autobusów na województwo Pomorskie. Związek Właścicieli Autobusów województwa pomorskiego ma mieć swą siedzibę w Grudziądzu z uwagi na ogólną przewagę pod względem ilości autobusów, jakiemi dysponuje Grudziądz. Związek Właśc. Autob. w Grudziądzu istnieje już od dłuższego czasu i rozwija się coraz lepiej, obecnie organizuje się z inicjatywy Związku Właśc. Autob. w Grudziądzu Związek Właśc. Autob. na województwo Pomorskie. Walne zebranie ma się odbyć dnia 1 czerwca w Grudziądzu.

Z życia wędkarzy. W niedzielę, dnia 18. bm. urządziło miejsc. Tow. Sportowe Wędkarzy konkurs połowu ryb na wędkę o tytuł króla wędkowego na rok 1930. Poza uczestnikami konkursu w liczbie 21 i członków sądu konkursowego w osobach pp.: Ćwiklińskiego, Müllera, Preissa i Zalewskiego zebrało się nad brzegiem Wisły liczne grono sympatyków Tow. i dużo widzów z pośród obywatelstwa. Tytuł króla wędkowego zdobył p. Stanisław Zalewski, znany i ceniony obywatel m. Grudziądza, za złowienie największej ryby. Poza nim zdobyli nagrody za złowienie największej ilości ryb pp.: Krawczyk Stanisław, Sasnowski Teodor i Ziółkowski Juljan. Po skończonem łowieniu zebrali się uczestnicy w lokalu zebrań, gdzie prezes Tow. po stosownem przemówieniu powitał nowego króla wędkowego wręczając mu w upominku piękny dyplom i nagrodę w postaci dwóch orłów morskich, ufundowaną przez członka honorowego Tow. p. Stanisława Poesinga. Król wędkowy dziękując za nagrodę, ofiarował pewną kwotę pieniężną dla zasilenia kasy.

—o—

Górna Grupa.

Rekolekcje. W domu misyjnym św. Józefa w Górnej Grupie odbędą się rekolekcje zamknięte: **dla mężów, ojców, od 25 do 29 maja br. Dla młodzieńców od 7 do 10 czerwca br.** Trzeba się na czas zgłosić do O. Rektora Zakładu Misyjnego św. Józefa w Górnej Grupie, pow. Świecie, Pom. Opłata: mężowie za całe trzy dni 15 zł, młodzieńcy zaś 8 do 10 zł.

GNIEW. Nadzwyczajne zebranie Tow. Kupców Samodzielnych. Dnia 5. bm. odbyło się nadzwyczajne zebranie Tow. Kupców Samodzielnych w Gniewie. Zebranie zagaił wiceprezes p. Piasecki, witając przybyłego z Grudziądza prezesa Związku p. T. Marchlewskiego, który wygłosił ciekawy referat p. t. „Rola kupiectwa w nowoczesnem społeczeństwie ze szczególnem uwzględnieniem najaktualniejszych postulatów handlu“. Po referacie wywiązała się dyskusja w której zabierali głos: p. Piasecki i p. Tetzlaff. Na zakończenie podziękował p. Piasecki p. prezesowi Związku za odwiedzenie Gniewu i przyobiecał jak najintensywniejszą akcję wśród miejscowego kupiectwa dla ożywienia życia kupieckiego w Gniewie.

KOSZTOWO. Przedstawienie amatorskie. Staraniem organisty Michała Królaka, ku upamiętnieniu 3 Maja została odegrana sztuka p. t. „Obrona Trembowli“ i jako nadprogram „Jeden z nas musi się ożenić“. Amatorzy wywiązali się z swych zadań bardzo dobrze. Przedstawienie poprzedził śpiew chóru kościelnego. Okolicznościowe przemówienie wygłosił p. Królak. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna.

KŁODAWA. Kradzież. Robotnikom Andrzejowi Kurcowi i Antoniemu Kartuszyńskiemu, skradziono 1 kozę, 2 króliki i 10 kur. Sprawcę ujęto w osobie Jana K. z Żalna, pow. tucholskiego.

Zjazd Izb Przemysłowo-Handlowych żąda gospodarczego wzmocnienia Pomorza.

Zjazd Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, który w niedzielę i poniedziałek obradował w Gdyni, wysłał do rządu telegram następującej treści:

„Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P., pragnąc dać dowód najżywotniejszego zaniteresowania gospodarczego dla problemu polskiej polityki morskiej i rozwoju własnego portu, postanowił odbyć swój dzisiejszy zjazd w Gdyni.

Ufając niezłomnie w przyszły rozwój stosunków międzynarodowych na podłożu pokojowego współzawodnictwa Zjazd zmuszony jest jednak w obliczu realizacji bojowego programu Niemiec Wschodnich z całym naciskiem podnieść potrzebę utrzymania równowagi sił w drodze programowego wzmocnienia przy pomocy wszelkich środków będących w dyspozycji państwa polskiego, polityki gospodarczych naszych ziem północno-zachodnich, a więc Pomorza, którego gospodarczy rozwój najściślej wiąże się z zapewnieniem państwu polskiemu trwałych podstaw jego polityki morskiej, niezależności handlu zagranicznego i rozwoju Gdyni.

Jednocześnie. Związek Izb śpieszy wyrazić rządowi polskiemu głębokie uznanie dla jego wielkich zasług dla rozwoju Gdyni, jako podstawy wielkiej mocarstwowej polityki morskiej Polski“

Zlot harcerzy z północnych powiatów pomorskich w Starogardzie.

Przegląd hufca. Zawody sportowe. Święto 2 drużyny.

Ze **Starogardu** donoszą:

Na zjazd hufca harcerskiego, połączonego ze świętem harcerskiem drugiej drużyny przybyły liczne oddziały młodych zuchów z powiatu starogardzkiego, tczewskiego i gniewskiego. Najliczniej były reprezentowane drużyny ze Starogardu, Tczewa, Skórcza, Lubichowa, Skarszew i Pelplina.

O godz. 6 rano nastąpiła pobudka. W dwie godziny później liczne drużyny z orkiestrą wojskową 2 pułku szwol. na czele odmaszerowały do gimnazjum na mszę św. Ks. patron i zarazem komendant hufca wygłosił piękne kazanie o idei harcerskiej. Po mszy św. odbył się przegląd drużyn. Na zjazd przybyło 500 harcerzy. Defiladę odebrał zastępca komendanta głównego z Torunia i ks. patron Kluk.

Harcerskie zawody sportowe odbyły się na świeżo wykończonym stadjonie. O palmę pierwszeństwa ubiegali się harcerze ze Starogardu, Tczewa, Lubichowa i Skórcza. Najlepiej sportowo wyrobieni okazali się harcerze ze Starogardu, Pelplina i Tczewa, którzy zdobyli trzy czwarte nagród w biegach, rzutach i skokach. Na zawody przybyły wielkie tłumy publiczności.

Po spożyciu smacznego obiadu żołnierskiego w koszarach, drużyny odmaszerowały do Strzelnicy, gdzie odbył się koncert i efektowne gry harcerskie. W Strzelnicy przygrywała orkiestra wojacka z Kocborowa. W bardzo miłym nastroju bawiono się do wieczora. Efektowne imprezy zabawowe były organizowane przez zarząd drugiej drużyny z drużynowym nauczycielem p. Raszeją na czele.

Miłe i nadobne druhny sprzedawały przez cały dzień harcerskie znaczki, dochód, z których przeznaczono na obozy letnie w Gdyni.

W harcerskim biegu na przełaj zwyciężyła drużyna z Kocborowa.

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 21 maja 1930 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Feliksa z Kantal., Sekundyna.
Jutro: Julji p. m., Faustyna.
Wschód słońca: godz. 3,58.
Zachód słońca: godz. 19,55.

DYŻURY APTEK:

Od poniedziałku 19 bm. do poniedziałku 26 bm. dyżurują:

1) **Apteka pod Niedźwiedziem,** ul. Niedźwiedzia 6, tel. 50;
2) **Apteka pod Koroną,** ul. Dworcowa 74, tel. 301.

TEATR MIEJSKI.

Dzisiaj w środę opera Moniuszki **„Halka“** z Heleną Karbowską primadonną opery warszawskiej w roli tytułowej.

Jutro występ jednego z największych artystów doby obecnej Kazimierza Junoszy-Stępowskiego w przewesołej komedji Verneuil'a p. t. **„System Azais'a“** w roli barona Würtza. Baron Würtz to jedna z najświetniejszych i najbardziej skończonych postaci w bogatym repertuarze naszego znakomitego gościa. Każda kwestja, każdy gest niemal wywołuje huragany śmiechu u rozbawionej publiczności, która podziwia mistrzowską i arcyciekawą grę tego genjalnego artysty. Zainteresowanie olbrzymie — biletów niewielka ilość.

W sobotę po południu o godz. 4-ej nieodwołalnie po raz ostatni przemiła bajka dla dzieci i dorosłych p. tyt. **„Staś lotnikiem“.** Chcąc umożliwić zobaczenia przygód małego lotnika, wyznaczono ceny najniższe (od 20 gr — 1,80 zł).

Depesze dzisiejsze przyniosły lakoniczną, ale znamienną wiadomość. Minister spraw wewnętrznych w Turyngji, dr. Frick, wydał okólnik, zabraniający podległym mu urzędom przyjmować do związku gmin „obcokrajowców odmiennej rasy“, przez co uniemożliwia tymże zdobycie obywatelstwa niemieckiego.

Zakaz ten może się odnosić do Chińczyków, murzynów, Indjan itd. W gruncie rzeczy jednak ostrze jego skierowane jest wyłącznie przeciw żydom.

Nad tem warto się zastanowić.

Pojęcie antysemityzmu przyjęło się w świecie jako objaw ujemny, niekulturalny, kolidujący z tolerancją religijną i społeczną. Jest to do pewnego stopnia usprawiedliwione, o ile chodzi o antysemityzm aktywny, o antysemityzm wojujący. Jego napastliwa i generalizująca forma nie nadaje się do współczesnego ustroju narodów i ludzkości. To też poważni pisarze kwestji antysemityzmu nigdy nie biorą z tej strony. Przykładem tego publicysta tej miary co Michał Łempicki. On zagadnienie to ujmuje wyłącznie ze strony moralnej i etycznej, a religijnej o tyle tylko, o ile talmudyzm zwraca się przeciwko pierwiastkowi i przeciw ideom chrześcijaństwa. To jest racjonalne, to jest zasadnicze i wskazane.

Z jakiegoż więc stanowiska osądzać należy dekret turyngskiego ministra d-ra Fricka? Jakąż miarę przykładać do niego: nietolerancji chrześcijańskiej czy też obrony przed nietolerancją żydowską? Zdaje nam się, że to ostatnie jest trafne i słuszne.

Jak organizm człowieka broni się przed wchłanianiem w siebie szkodliwych mu składników lub drobnoustrojów, do czego zresztą natura uzbroiła go w specjalne do tej obrony antytoksyny, tak i organizm narodu musi stać na straży swego zdrowia społecznego, swej jednolitej struktury moralnej, od której ekskluzywna etyka żydowska daleko odbiega.

A jeżeli Niemcy, naród etnicznie zwarty, a do tego obce pierwiastki łatwo asymilujący, broni się przed narastaniem żydów na ciele swej państwowości, to o ileż ostrożniejszym powinien być pod tym względem rząd polski, włodarz państwa, w którem jest niepokojąco wielki procent mniejszości narodowych, w których to ostatnich znów żydzi największy odsetek stanowią.

Nie podnosimy tego ze względów uprzedzeń rasowych lub religijnych, które zwykły się przeradzać w hece antyżydowskie. Powodują nami inne przyczyny. Najazd żydów na Polskę rośnie z dnia na dzień. Głównie od wschodu, od granicy bolszewickiej, którą żydzi umieją przekraczać zręcznie, bez politycznego hałasu, i niemniej zręcznie, prawem i lewem, uzyskują w Polsce prawo obywatelstwa. Pozatem grozi nam nowa a silna inwazja od strony Palestyny, do której rząd angielski, jako jej protektor, zabronił co tylko żydom imigracji. Odrzucona od granic Palestyny fala wychodźców żydowskich zwróci się w wielkiej części ku Polsce, niosąc ze sobą element wyłącznie syonistyczny, a więc najmniej pożądany. Przeciw temu należy się bronić.

Byłoby nieludzkiem, zamykać granicę przed tymi uchodźcami z piekła bolszewickiego lub zawiedzionymi emigrantami do Palestyny, jakkolwiek egoistyczna i interes państwa ponad wszystko stawiająca Anglja ze względów czysto politycznych z zimną krwią to uczyniła. Nam wypada uciec się do łagodniejszego remedium. Niechby władze napływającym do nas żydom wyrabiały w Lidze Narodów t. zw. bezpaństwowe paszporty. (Wszyscy uchodźcy z Bolszewji, przebywający we Francji i w Niemczech, są w takie paszporty zaopatrzeni). Właściciela takiego paszportu można bez pogwałcenia prawa międzynarodowego każdej chwili z granic państwa wydalić. A rygor ten należałoby stósować wobec tych, którzy popadliby na naszym terenie w kolizję z prawem karnem. Ten miecz Damoklesa jednych nakłoniłby do dalszej emigracji, a pozostałych zmusiłby do obywatelskiego zachowywania się.

— **Osobiste.** Dn. 19 bm. został pobłogosławiony w kościele Farnym związek małżeński p. Klary Krajczyńskiej z p. Wiktorem Salickim z Bydgoszczy. Gości przyjmowała matka panny młodej ze staropolską gościnnością. Telegramów nadesłano 65.

— **Czytelnia dla Kobiet.** Dziś w środę 21 bm. o godz. 5-ej po poł. w domu „Ociemniałego Żołnierza“ dla interesującego odczytu p. dr. Pankowej, członkowie i goście pożądani.

Zarząd.

— **O olbrzymiem zainteresowaniu ruchem budowlanym** w naszem mieście świadczyło sobotnie zebranie, zwołane przez nową spółdzielnię do sali Lengninga. Bardzo wiele osób musiało odejść — sala tak szczelnie była zapełniona. O celach i zadaniach spółdzielni referowali pp. red. Nowakowski i Fr. Chmarzyński. Postanowiono, że połowa udziałów członków spółdzielni ulokowana będzie **w państwowej pożyczce budowlanej,** ewtl. wylosowane premje powiększą fundusz budowlany. Do składania oszczędności i innych wkładów otwarto konto **w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Bydgoszczy.** Biuro spółdzielni budowlanej mieści się przy ulicy Gdańskiej 151 u p. Chmarzyńskiego.

— **Wyjazd robotników-górników do Francji.** Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Bydgoszczy podaje do wiadomości zainteresowanym, że uskutecznia do dn. 10 czerwca br. zapisy górników zawodowych do lat 50 na wyjazd do Francji do robót w kopalniach węgla, robotników do górnictwa (kopalń węgla) do lat 35 oraz robotników do kopalń rudy żelaznej do lat 38.

Rekrutacja odbędzie się dn. 10 czerwca br. o godz. 8-ej w lokalu Urzędu przy ulicy Grodzkiej 32.

Wyjazd transportu nastąpi w kilka dni po rekrutacji.

— **Zaginiona.** Dnia 13 bm. wydaliła się z domu swego męża zamieszkałego przy ul. Gdańskiej 39 29-letnia Marja Dziedzinowa z domu Truska i dotychczas nie powróciła. Zaginiona posiadała przy sobie około 8.000 zł gotówki, zachodzi więc obawa, że mogła się stać ofiarą jakiegoś nieszczęścia. Ktoby mógł udzielić jakich informacyj o zaginionej, zechce zgłosić się w policji, względnie donieść o tem mężowi pod powyższym adresem.

— **Szkoła Wydziałowa Męska** przyjmuje zgłoszenia uczniów do klasy pierwszej i klas wyższych na przyszły rok szkolny. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć ostatnie świadectwo szkolne, metrykę i świadectwo szczepienia. Termin egzaminu ogłosi się na czas.

Wyzysk biednych robotnic.

Jak bardzo zanika w dzisiejszych czasach, w których materjalistyczne pobudki działania przytłumiają wszelkie odruchy szlachetne, poczucie sprawiedliwości, o tem świadczy wymownie następujący wypadek. W Bydgoszczy przy ulicy Bocianowo 47 mieści się damski zakład krawiecki, prowadzony przez p. S., utrzymującą męża i służącą. Przed kilku dniami zaangażowała pani ta pracownicę fachową liczącą lat 20, której po 4 dniach pracy oświadczyła, że płacić jej będzie 10 zł tygodniowo, bo wobec bezrobocia może przyjąć pracownice, które i za 6—7 zł tygodniowo pracować będą. Pracownica oczywiście pracę przerwała. Za kilka dni zaofiarowano jej tytułem wynagrodzenia za 3 dni mozolnej pracy aż 2 (dosłownie: dwa) złote.

Podobny wyzysk biednych robotnic jest według określenia Ojca św. Leona XIII. „krzywdą, wołającą o pomstę do Boga“. Wyzyskiwacze tego rodzaju winni być stawiani pod pręgierz opinji publicznej, może to poruszy ich sumienie.

—o—

— **Podziękowanie.** P-stwo Mieczysławowstwo Chłapowscy z Sobiejuch ofiarowali dla Kolonji Letniej w Jastrzębiu 30 ctr. kartofli. Szlachetnym ofiarodawcom składam niniejszem serdeczne „Bóg zapłać“. **Ks. Skonieczny,** prezes „Opieki“ Tow. Kol. Letnich.

— **Czyja suknia?** Dnia 17 bm. znaleziono na ulicy Długiej paczkę, z zawartością jednej sukni kolorowej w prążki. Właścicielka zechce się zgłosić u p. Misiakowej, zamieszkałej przy ulicy Stefana Czarneckiego 3, gdzie suknię może odebrać.

Rozprawa o postrzelenie posterunkowego P. P.

Przed wzmocnioną izbą karną sądu okręgowego odbyła się rozprawa przeciw 25-letniemu robotnikowi kolejowemu, Ludwikowi Górnemu, zamieszkałemu w Opławcu, oskarżonemu o usiłowane zabójstwo bez zastanowienia.

W nocy 5 czerwca ubiegłego roku, posterunkowy tutejszej P. P. Juljan Zamoński, patrolujący na szosie koronowskiej między Opławcem a Smukałą, posłyszał poza sobą jakiś szmer, a gdy się odwrócił ujrzał nadjeżdżającego na nieoświetlonym rowerze jakiegoś człowieka. Posterunkowy na wszelki wypadek, usiłował zdjąć z ramienia karabin, który jednak zaczepił mu się o sprzączkę paska, wobec czego, gdy nieznany rowerzysta znajdował się już od niego tylko o 20 metrów, posterunkowy krzyknął „stój, policja“, a następnie wystąpił na środek drogi, aby zatrzymać rowerzystę. Ten atoli oddał do posterunkowego strzał z rewolweru, który chybił i w tym momencie spadł z roweru na ziemię. Wówczas posterunkowy Zamoński, podszedł bliżej do nieznanego osobnika, a oświetlając go latarką elektryczną, wydał rozkaz: „rzucić broń“. W odpowiedzi osobnik podniósłszy się z ziemi, oddał ponownie do posterunkowego strzał, raniąc go poniżej serca, poczem, pozostawiwszy w lesie rower i rewolwer, zbiegł.

Szczęściem, posterunkowy miał w kieszeni grzebień, po którym kula się zesunęła, grzęznąc niezbyt głęboko w ciele, tak, że przy pomocy masażu, posterunkowy sam wyjął sobie zaraz kulę z ciała, a następnie udał się do lecznicy w Smukale, gdzie mu ranę opatrzono. Górny, który był owym sprawcą, po powrocie do domu, nie mówiąc nic o zajściu, powiedział, że mu rower skradziono.

Oskarżony przyznając się do oddania strzałów, zaprzeczał jednak, jakoby był winny, gdyż jadąc na rowerze w ciemną noc, nie rozpoznał munduru policjanta i sądził, że ma do czynienia z bandytą. Strzały oddał ze strachu i ze strachu począł uciekać po oddaniu strzałów, nie wiedząc, że ugodził kulą mniemanego bandytę. Nie mówił nikomu o zajściu w obawie przed odpowiedzialnością za nieprawne noszenie broni. Wracał na rowerze od swej narzeczonej.

Świadkowie wydali o oskarżonym opinję jak najlepszą, że był to człowiek spokojny, porządny, a przytem nie był jeszcze karany.

Sąd po naradzie, biorąc pod uwagę okoliczności łagodzące, skazał Górnego za niezachowanie środków ostrożności na 4 miesiące więzienia.

Jak „wpływowa osobistość“ wyrabia długoterminowe pożyczki.

Pewien obywatel powiatu bydgoskiego, inwalida, zamierzał starać się w banku o większą pożyczkę długoterminową na hipotekę. Dowiedział się o tem niejaki W. z Bydgoszczy, który węsząc dla siebie żer, narzucił się inwalidzie jako człowiek mający wielkie wpływy u dygnitarzy bankowych i mogący z łatwością pożyczkę tę wyrobić. Zażądał od inwalidy dostarczenia sobie wszystkich dokumentów, jak wyciągów hipotecznych, inwentury i innych, obiecując „napewno“ wyjednanie pożyczki w Banku Rolnym w Poznaniu, gdyż dyrektor tego banku, rzekomo niejaki S., jest jego osobistym przyjacielem, który zrobi to dla niego.

Inwalida biegał, starał się, aby uzyskać potrzebne dokumenty, które wreszcie doręczył „wpływowej osobistości“, nie żałując przytem 600 zł, jakich W. zażądał od niego na „koszta administracyjne“, a oprócz tego jeszcze paręset złotych na djety i przejazdy.

Gdy jednak przez dłuższy czas inwalida nie mógł doczekać się skutku starań o pożyczkę, postanowił zaczerpnąć wiadomości u źródła i w tym celu udał się do Banku Rolnego w Poznaniu. Tam jednak spotkało go srogie rozczarowanie, gdyż oświadczono mu, że żaden wniosek o udzielenie pożyczki dotychczas nie wpłynął i żaden dyrektor S., na którego się inwalida powoływał, nie istnieje.

Gdy oszustwo wyszło na jaw, inwalida udał się do W., żądając natychmiastowego zwrotu dokumentów i pieniędzy. W. próbował jeszcze łudzić obietnicami, jednak wobec stanowczego żądania inwalidy widząc, że już się kręcić nie da, zwrócił mu dokumenty, obiecując w najbliższym czasie oddać wyłudzone przeszło tysiąc złotych. Ale „wpływowa osobistość“ nie dlatego przecież brała pieniądze, aby je oddawać; obiecywać można, ale oddać... To też poszkodowany inwalida zwrócił się ze skargą do władz, które zajęły się „wpływową osobistością“.

Nie wymieniamy jeszcze nazwiska „wpływowej osobistości“, w nadziei, że pieniądze zostaną inwalidzie zwrócone.

Opera „Halka" w Teatrze Miejskim.

Występ Heleny Karbowskiej.

Dzisiaj w środę 21 bm. będziemy mieli sposobność podziwiać przecudny głos panny Karbowskiej; jest to jedna z najlepszych odtwórczyń Halki; partnerem jej będzie Rychter, który sobie zaskarbił wysokie uznanie tutejszych melomanów, resztę obsady stanowią młodzi, dużo na przyszłość obiecujący artyści. Wszystko to na tle doskonałego chóru pod wytrawnym kierunkiem dyr. Winterfelda, **przedstawienie więc dzisiejsze będzie niewątpliwie jednem z najlepszych.**

Bilety na dzisiejszą „Halkę" sprzedaje po cenach normalnych kasa Teatru Miejskiego.

—o—

— **Nowe rozporządzenia.** „Dziennik Ustaw" nr. 37, przynosi m. in. nowe rozporządzenia: 1) o zmianie granic gminy wiejskiej **Gorzeń** i obszaru dworskiego **Potulice** w powiecie bydgoskim; 2) gminy **Sadogóra,** w powiecie kępińskim; 3) obszarów dworskich **Kierzno i Kierzenko,** w pow. kępińskim; 4) obszarów dworskich **Gola i Niedźwiady,** w pow. jarocińskim; 5) obszaru dworskiego **Kołatka,** pow. poznańskim; 6) obszaru dworskiego **Zbęchy,** w pow. kościańskim ; 7) obszaru dworskiego **Kaszczor,** w pow. wolsztyńskim; 8) obszaru dworskiego **Nekla,** w pow. bydgoskim; 9) obszaru dworskiego **Suchorzew,** w pow. jarocińskim; 10) obszaru dworskiego **Objezierze,** w pow. chojnickim; 11) zniesienie obszaru dworskiego **Rybieniec** i o utworzeniu gminy wiejskiej **Rybieniec,** w pow. chełmińskim; 12) zniesieniu obszaru dworskiego **Wielka Klonia,** w pow. tucholskim i 13) w sprawie ustalenia wysokości i pobierania opłaty za złożenie przesyłek i ładunków w państwowych hangarach portowych w Gdyni.

— **Pokaz mody na wystawie w Bydgoszczy w czasie 1—22. VI.** Biuro wystawy komunikuje, że miejscowe organizacje pań przygotowują pokaz mody, jako jeden z działów propagandy wytwórczości krajowej. W pokazie wezmą udział firmy konfekcjonujące ubiory: damskie, bieliznę, futra, obuwie i galanterję. Zgłoszenia firm przyjmuje biuro Wystawy, ul. św. Trójcy 8, tel. 280.

W poszukiwaniu syna jedynaka.

Biedna 68-letnia staruszka, wdowa, p. Marja Kochańska, mając syna jedynaka, 29-letniego Wacława, który był jedyną jej podporą, reklamowała go od wojska i ćwiczeń, aby mieć przy nim opiekę i utrzymanie. Tymczasem syn gdzieś zaginął, nie dając znaku życia o sobie, a biedna staruszka schorowana, zostaje w ostatniej nędzy bez żadnych środków do życia. Przypuszczając, że może jej ukochanego syna spotkało jakie nieszczęście, stroskana matka uprasza każdego, ktoby mógł udzielić jej jakiej wiadomości o synu, aby zechciał o tem donieść policji. Młody Wacław był kołodziejem i zamieszkiwał w Bydgoszczy przy ulicy Wincentego Pola 1, matka zaś po zaginięciu syna przebywa w Płośnicy powiatu działdowskiego.

PROGRAM W KINACH.

CORSO. Dziś premjera wielkiego, podwójnego programu w 20 aktach, na który składa się sensacyjny film z życia poszukiwaczy złota **„Tajemniczy zabójca"**, **„W krainie srebrnych lisów"**, sensacyjno-awanturniczy film ze słynnym psem-wilkiem Rin-Tin-Tinem, oraz **„Marzenia Chaplina".**

KRISTAL wczorajszą premjerą potwierdził, że posiada w swym repertuarze kinowym tylko wybitne dzieła filmowe, do których zaliczyć należy **„Pokusy Europy"**, z rodakiem naszym Igo Symem i Lilian Harvey w głównych rolach. Obraz podobał się i z treści i z wykonania, ilustrowany piosenką „Gdy zechcesz oddać serce swe..." przez doskonały zespół orkiestry. Nadprogram „Sublokatorka", wesoła farsa i tygodnik.

MARYSIEŃKA dziś poraz pierwszy wyświetlać będzie rozgłośny film podług powieści Wiktora Hugo p. t. **„Dzwonnik z Notre Dame".** W obecnym roku ukazała się nowa serja tego arcydzieła i jak przed kilkoma laty tak i obecnie nanowo z entuzjazmem wszędzie jest podziwianą. Historja słynnej katedry Notre Dame w Paryżu, jej potwornego dzwonnika, cyganki i kapitana łuczników królewskich, nanowo odżyła w obecnym olbrzymim filmie.

— **Gimnazjum im. Kopernika w roku szk. 1930/31.** Na przyszły rok szk. 1930/31 przyjmuje się już teraz wpisy nowych uczniów. Według uchwały Magistratu i Rady Miejskiej klasy typu humanistycznego (z łaciną od kl. IV.) nadal powstawać nie będą z wyjątkiem istniejących, które się poprowadzi do ukończenia (na r. szk. 30/31 pozostaną, jako równoległe typu humanist. klasy V, VI i VII). Wszystkie inne oddziały od kl. I do VIII będą — jak dotąd — typu mat.-przyr. t. j. bez łaciny. Natomiast uchwalił Magistrat i Rada Miejska wprowadzić jeszcze I. kl. wstępną (poza dotąd już istniejącemi II i III wstępną), odpowiadających najniższym klasom szk. powszechnej. Zgłoszenia do wszystkich klas przyjmuje dyrektor w kancelarji codziennie od 11 do 12 tylko osobiście z przedstawieniem zgłaszanego kandydata i przedłożeniem jego papierów.

— **„Zagryfilm".** W dniu 21 bm. o godz. 19,30 w „Resursie Kupieckiej" odbędzie się lekcja gry filmowej i charakteryzacji.

Obecność wszystkich członków jest konieczna, gdyż będzie omawiana sprawa wspólnej wycieczki do letniska Brzozy, gdzie w niedzielę 25 b. m. odbędzie się pierwsza lekcja gry filmowej na wolnem powietrzu, jak również zostaną nakręcone próbne zdjęcia wszystkich członków.

„Sokół" Żeński.

Dziś, w środę 21 bm., kurs robót ręcznych; jak największy udział członkiń bardzo pożądany.

Młodzież ćwiczy dziś od godz. 5 w szkole wydziałowej.

Jutro, w czwartek, ćwiczenia drużyny w gimnazjum klasycznem. Z powodu bliskiego już terminu zlotu okr. konieczność wymaga regularnego i jak najliczniejszego udziału drużyny w ćwiczeniach. Ćwiczenia odbywają się regularnie w poniedziałki w szkole wydziałowej, ul. Konarskiego, a w czwartki gimn. klasycznem, ul. Krasińskiego, od godz. 7—9.

Z wycieczki „Sokoła" Żeńskiego.

Wycieczka drużyny „Sokoła" Żeńskiego urządzona w jedną z ostatnich niedziel, udała się nadzwyczajnie. Naznaczona zbiórka drużyny zgromadziła dość wielką liczbę uczestniczek. Po wysłuchaniu Mszy św. o godz. 7-ej w kościele św. Trójcy, wyruszono w drogę. Po nadzwyczaj miłej i przyjemnej przechadzce, stanęły nasze dziarskie sokolice u celu wycieczki, tj. w Opławcu, skąd po wspólnem posileniu się i odpoczynku, wyruszono w las, gdzie przy nadzwyczaj dobrym humorze czas spędzono w różne gry i zabawy. Szkoda tylko, że drużyna ćwicząca gremjalnego udziału nie wzięła. Chwile spędzone w tak wesołem gronie będą niezawodnie zachętą na przyszłość.

Wycieczka młodzieży „Sokoła" Żeńskiego, z powodu deszczu opóźniła swój wymarsz i wobec tego zamiast do Opławca, podążyła do Jachcic. Tutaj na polance pod lasem, rozłożywszy się obozem, młodzież, rozkoszując się świeżem powietrzem, bawiła się bardzo wesoło pod opieką starszych członkiń. Przyjazd prezeski p. red. Teskowej przyjęto owacyjnie. Wyraz uciechy nie miał końca, gdy nasze malusieńkie obdarzone zostały przez prezeskę słodyczami.

O godz. 6-tej wyruszono z nadzwyczaj dobrym humorem, z rozpromienionemi twarzyczkami i wesołą piosnką na ustach, w drogę powrotną.

Małe uczestniczki zanosiły serdeczne prośby do kierowniczek, by podobne wycieczki dla nich częściej organizowano.

Rodzice, wysyłając swe pociechy na podobne wycieczki, któremi kieruje zarząd „Sokoła" Żeńskiego, mogą być zupełnie spokojni, gdyż młodzież powierzona jest tam tak pieczołowitej opiece, że obawy o jakiekolwiek nieszczęście — są nieuzasadnione.

Wielkie zebranie robotnicze

odbędzie się **w czwartek, dnia 22 bm. o godzinie 7-mej wieczorem w sali „Strzelnicy"** przy ul. Toruńskiej 175. Na porządku obrad:

Sprawa zatargu zarobkowego.

Referować będą przedstawiciele Z. Z. P., Zw Klasowych i Ch. Z. Z.
O liczny udział robotników z wszystkich gałęzi przemysłu prosi

Międzyzwiązkowy Komitet Taryfowy

Góralewski. Matuszewski. Bigoński.

Pierwszy dźwiękowy kino-teatr NOWOŚCI. Dziś otwarcie kina dźwiękowego. Najwspanialsze arcydzieło dźwiękowe p. t. **„Białe cienie"**, przepiękny dramat z życia wysp polinezyjskich, które oddaje wszystkie dźwięki i głosy, szmery i śpiewy egzotycznych wysp Polinezji. Role główne w tym niezwykłym filmie dźwiękowym, który wywołał zachwyt za granicą, kreują: Monte Blue (upadły doktor Matthias Llojd) oraz Raguel Torres. W programie fenomenalny dodatek dźwiękowy w barwnych kolorach p. t. **„Największa rewja".** Przedsprzedaż biletów odbywać się będzie od godz. 4 po poł.

OKO. Dziś premjera głośnego filmu p. t. **„Nibelungi"**, z Pawłem Richterem. Na scenie występy elektro-tanecznej atrakcji L. Carmen, A. Conradi.

PAW gra z powodzeniem monumentalny, epokowy film, osnuty na tle miłości, intrygi i nienawiści, p. t. **„Judyta i Holofernes".** Dwie epoki — biblijna i nowoczesna. Udział bierze 15.000 artystów i statystów z Maciste na czele.

Jeden z wielu.

Coraz więcej pojawia się dzisiaj osobników, którzy nie bacząc na odpowiedzialność, na karę, jaka ich czeka, lecz w pogoni za groszem dopuszczają się różnych oszustw, chociaż nie są do tego zmuszeni ciężkiem położeniem materjalnem. Faktycznie, że nie wiadomo już komu dzisiaj wierzyć. Ktoś daje, jakby się zdawało, zupełną rękojmę odpowiedzialności finansowej, posiada na swoje nazwisko realność czy gospodarstwo, więc nie ma przeszkód, aby mu nie udzielić kredytu na weksle. Tymczasem i ta gwarancja nie zawsze jest pewną, jak tego dowodzi fakt następujący: Niejaki C. zamieszkały w Bydgoszczy przy ulicy Leszczyńskiego, będąc właścicielem domu, pobrał u różnych firm skóry wierzchnie do fabrykacji obuwia, wystawiając na nie weksle. W międzyczasie dom przepisał na żonę, weksle puścił do protestu, a wierzycielom oświadcza, że długów płacić nie może, bo nic nie posiada. Wierzyciele jednak nie zadowoleni z takiego obrotu rzeczy, odnieśli się ze skargą do sądu.

— **Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich w Czyżkówku** obchodzi w niedzielę, dnia 25 maja uroczystość 5-lecia istnienia. Program przewiduje: o godz. 9,30 zbiórkę delegatów i organizacyj przed szkołą w Czyżkówku, następnie wymarsz z orkiestrą do kościoła; o godz. 10-ej Mszę św. z kazaniem, potem pochód do ogrodu przy kościele. Urczyste zebranie uświetnią popisy chóru św. Cecylji. Referat wygłosi delegat związkowy p. Ciepłuch z Poznania. — Po południu odbędzie się koncert w ogrodzie.

— **Kto go zna?...** Policja ujęła za oszustwa jakiegoś osobnika, podającego się za Antoniego Michalskiego, liczącego około 66 lat i pochodzącego rzekomo z Bydgoszczy, którego identyczności stwierdzić nie można. Ktoby mógł zapodać coś o wymienionym osobniku, zechce zgłosić się w policji państwowej.

— **Czyje klucze?** W komisarjacie V. P. P. przy ulicy Zamojskiego, znajduje się do odebrania pęk kluczy, po które właściciel może się zgłosić w godzinach urzędowych.

— **Kto znalazł kapelusz damski?** W drodze z ulicy Podgórnej na Kujawską wczoraj wieczorem żona jednego z naszych współpracowników upuściła torebkę z kapeluszem damskim czerwonej barwy. Uczciwy znalazca zechce zgubę oddać w naszej redakcji.

— **Ujęto:** 6 pijaków i 3 złodziei.

SPORTOWCY ZAPRASZAJĄ...

Sicienko. Lokalna Komisja Sportowa na Obwód Sicienko urządza w niedzielę dnia 25 bm. w lasku w Dąbrówce Nowej wielką imprezę sportową, połączoną z majówką.

Bank Polski płacił w dniu 21. 5. 30 za:

dolary amerykańskie	8.84½—8.85½
funty szterlingów	43.19
franki szwajcarskie	171.80
franki francuskie	34.84
marki niemieckie	212.01
guldeny gdańskie	172.70
szulingi austrjackie	125.25
liry włoskie	46.58
korona czeska	26.34¼

Cedula urzędowa giełdy pieniężnej w Poznaniu.

POZNAŃ, dnia 20 maja 1930 roku.

5% Pożyczka konwersyjna	54,00—00,00
Bank Kwilecki, Potocki i Ska.	00,00—60,00
Bank Polski I. em.	170,00—000,00
Cegielski H. I em.	49,00—00,00
Dr. Roman May I em.	63,00—000,00

Tendencja: Spokojna.

Ceny podawane Izbie przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy.

Bydgoszcz dnia 20. 5. 1930 roku.

Cena za 100 kg.	od zł —do zł
Pszenica	40,00—41,00
Żyto	17,00—18,00
Jęczmień	20,00—21,00
Jęczmień browarny	22,00—23,00
Groch Viktorja	32,00—35,00
Groch Folgera	24,00—26,00
Groch jadalny polny	25,00—27,00
Owies	16,50—17,50
Otręby pszenne	16,00—15,00
Otręby żytnie	12,50—13,00

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 20. 5. 1930 roku.

Bydło:

A. Woły:	
Pełnomięsiste, wytuczone nieoprzęgane	122—126
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	110—114
Mięsiste tuczone starsze	000—000
Miernie odżywione	000—000
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	124—120
Tuczone mięsiste	110—116
Nie tuczone, dobrze odżywione starsze	000—000
Miernie odżywione	000—000
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	120—124
Tuczone mięsiste	114—110
Nietuczone, dobrze odżywione	096—100
Miernie odżywione	080—076
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	122—126
Tuczone mięsiste	114—120
Nietuczone, dobrze odżywione	110—100
Miernie odżywione	096—090
Młodzież:	
Dobrze odżywione	100—096
Miernie odżywione	096—090

Cielęta:

b) najprzedniej. cielęta tuczne	140—150
Tuczone cielęta	130—136
Dobrze odżywione	120—110
Miernie odżywione	100—106

Owce:

Opasy chlewne:	
a) jagnięta pełnomięsiste tuczne i młodsze skopy tuczne	120—130
b) starsze skopy tuczne, i maciorki	000—000
Dobrze odżywione	000—000
Miernie odżywione	000—000

Świnie:

a) tuczone ponad 150 kg żywej wagi	000—000
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	200—204
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	194—196
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	188—192
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	180—184
f) maciory i późne kastraty	166—170
Świnie bekonowe	188—192

Stan pogody we wtorek.

W dniu 20 maja Polska znajdowała się na skraju obszernego wyżu barometrycznego, zalegającego Europę zachodnią, środkową i południową oraz drugorzędnej depresji, ustępującej w kierunku Ukrainy. Na zachodzie i w środku kraju utrzymywała się pogoda naogół słoneczna, wschodnie natomiast okolice kraju miały pogodę chmurną z deszczem.

Również rozkład temperatur był różnorodny: na wschodzie było jeszcze dość ciepło, lecz tuż za ociepleniem przechodziła bruzda znacznie niższych temperatur, stopniowo wzrastających ku zachodowi.

Podobny stan pogody utrzymuje się w Niemczech, Francji i Skandynawji. Najwyższa temperatura w Warszawie wynosiła 14.6, najniższa 7.6 st.

Zapowiedź na środę:

Naogół dość pogodnie i cieplej z możliwością drobnych deszczów na Pomorzu i w Wileńskiem. Słabe wiatry z kierunków zachodnich.

W Bydgoszczy:

panowała we wczorajszy wtorek pogoda zmienna. Było dosyć chłodno.

W dniu dzisiejszym (środa) zanosi się od samego rana na deszcz — słońce pokazało się tylko na krótką chwilę, aby się następnie zakryć za gęstami chmurami.

Stan wody w Wiśle, 21 maja: Kraków 1,94; Zawichost 1,52; Warszawa 1,48; Płock 1,06; Toruń 1,06; Fordon 1,04; Chełmno 0,86; Grudziądz 1,10; Korzeniewo 1,25; Piekło 0,52; Tczew 0,38; Einlage 2,12; Schievenhorst 2,34.

Z życia towarzystw.

Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie. Dziś o godz. 20,15 odbędzie się posiedzenie Komisji Gospodarczo Imprezowej na przystani.

Tow. Uczniów Kupieckich. Dziś lekcja śpiewu punktualnie o godz. 7,15 w sekretarjacie przy ul. Mazowieckiej 43. Zdjęcia z wycieczki.

S. M. P. „Promyk“. Nadzwyczajne zebranie obu oddziałów w czwartek, 22 bm. po nabożeństwie majowem. W sobotę 24 bm. wspólna spowiedź druhen. W niedzielę Święto Druhen. Wspólna Komunja św. w niedzielę o godz. 8-ej u Fary. Zbiórka o godz. 7,30 przy kościele Św. Trójcy.

Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie. Plenarne zebranie we wtorek, 27 bm. o godz. 8-ej w Hotelu Lengninga. Ważne sprawy. Uprasza się o komplet.

„Sokół“ I. Zebranie zarządu w czwartek dn. 22 bm. o godz. 20, w sekretarjacie.

K. S. „Polonia“. Zebranie zarządu i komisji przygotow. obchodu 10-lecia odbędzie się w czwartek 22 bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej.

K. S. „Ruch“. Zebranie zarządu i wydziału G. D. w czwartek 22 bm. o godz. 8, w restauracji p. Jaśniewskiej, ul. Poznańska 20.

S. M. P. „Białych Orląt“. Dziś w środę po majowem nabożeństwie zebranie zarządu w Domu Katolickim.

Baczność, Przysposobienie Wojskowe! Dnia 26 bm. odbędzie się w Teatrze Miejskim przedstawienie dla członków Przysp. Wojsk. operetki „Japonka“. Bilety w cenie od 20 gr. do 2 zł są do nabycia w kancelarji Komendy P. W.

S. M. P. „Orzeł“. Jutro w czwartek po majowem nabożeństwie półroczne walne zebranie w salce obok kościoła. Z powodu bardzo ważnych spraw przybycie wszystkich członków pożądane.

K. S. „Polonia“. Trening piłki nożnej odbędzie się w czwartek 22 bm. od godz. 17, na boisku treningowem Stadjonu Miejskiego.

S. M. P. „Zorza“ oba oddziały. Zebranie w czwartek o godz. 8,15 w salca parafjalnej.

Komitet i Zarządy Towarzystw parafji Św. Trójcy. Ogólne zebranie w czwartek, 22 bm. o godz. 20, w salce parafjalnej przy kościele Św. Trójcy. O jak najliczniejsze przybycie prosi — Polak.

Tow. śpiewu „Lira“. Schadzka w czwartek 22 bm. o godz. 8, w sali p. Kołodzieja przy ul. Ugory 25. Goście i sympatycy mile widziani.

Związek Urzędników Kolejowych, Koło I. Roczne walne zebranie 22 bm. o godz. 20-tej w Kasynie kolejowem, przy ul. Zygmunta Augusta.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

J. Stefaniak — Morzewo. Przeliczenie zostało dokonane zgodnie z rozporządzeniem Prez. Rzltej z dn. 14. V. 1924 r.

Franciszek Chwaliszewski — Mościska. Niestety od wpisania hipoteki. Obliczenie względnie przewaloryzowanie zostało dokonane zgodnie z rozp. Prezyd. Rzplitej z dn. 14. V. 1924.

A. K. K. Domy państwowe i należące do gminy nie podlegają ustawie o ochronie lokatorów. Obowiązuje obie strony kontrakt i podwyższenie czynszu winno nastąpić zgodnie z literą umowy.

L. Pozorski — Brusy. Niestety nie miał Pan szczęścia. Numer wspomniany nie został wylosowany.

Bank Ludowy w Tucholi. Egzemplarze z kwietnia br. są wyczerpane.

A. B. Zatrzymanie kaucji jest według rozporządzenia Prez. Rzlitej karygodne. Za czas trzymania i używania kaucji może Pan domagać się procentu bankowego. Jeżeli w umowie był zastrzeżony termin wypowiedzenia, to należy się Panu odszkodowanie. W sprawie renty niech się Pan zwróci do Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

Kalendarzyk zebrań Ch. D.

Ostromecko!

W **niedzielę** 25 bm. zaraz po nabożeństwie odbędzie się zebranie Chrześcijańskiej Demokracji w **Ostromecku.**

Zwracamy uwagę na rozlepione plakaty.

Ze względu na ważne sprawy, jak i na ciekawy referat uprasza się wszystkich obywateli miejscowych i zamiejscowych o jak najliczniejsze przybycie.

Koło Ch. D. Śródmieście.

Miesięczne zebranie odbędzie się w piątek 23 bm. o godz. 19 w lokalu sekretarjatu przy ul. Dworcowej 2.

Na porządku dziennym ważne sprawy.

Zebranie zarządu odbędzie się ½ godz. wcześniej w tymże lokalu.

Koło Ch. D. Wielkie Bartodzieje.

Zebranie odbędzie się w sobotę 24 bm. o godz. 19 na sali p. Feliszkowskiego.

Z referatem przybędzie red. Kobierski.

Z powodu ważności referatu jak i spraw organizacyjnych uprasza się członków jak i przez członków wprowadzonych gości, o liczny udział.

Obwieszczenie. W tutejszym rejestrze spółdzielczym wpisano dnia **11 kwietnia 1930 r.** pod liczbą bież. 144 spółdzielnię pod nazwą: „Samopomoc“ Spółka zakupu właścicieli autodorożek spółdzielnia z ogr. odpowiedz. w Bydgoszczy. Statut ustanowiono dnia **4. IV. 1929.** Przedmiotem przedsiębiorstwa jest, prowadzenie przedsiębiorstwa mającego za cel korzystny zakup materjałów pędnych, benzyny, oliwy, smarów i t. d. oraz składowych części zamiennych samochodowych, gum i rozsprzedaż tychże pomiędzy członków spółdzielni wzgl. osoby trzecie. Udział wynosi 50 zł. który winien być wpłacony natychmiast w pełnej wysokości. Członkowie odpowiadają deklarowanemi udziałami a ponadto dodatkowo do wysokości 3 krotnej sumy udziału. Członkami zarządu są Józef Karliński i Władysław Łabuszewski, oboje z Bydgoszczy. Do oświadczenia woli w imieniu Spółdzielni potrzebne jest współdziałanie obu członków zarządu. Za spółdzielnię podpisuje zarząd w ten sposób, że do firmy podpisując dwaj członkowie zarządu dołączają swe podpisy. Pismami przeznaczonemi do ogłoszeń są Dziennik Bydgoski i Gazeta Bydgoska. (13300
Bydgoszcz, dnia 11 kwietnia 1930. **Sąd Powiatowy.**

Przetarg przymusowy. Nieruchomości położone w Bydgoszczy-Szwederowo przy ul. Orła 44 i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisane w księdze gruntownej Szwederowo tom VII whl. 293 i tom XV whl. 504 i 505 na imię Józefa Kamińskiego w Bydgoszczy zostanie w drodze egzekucji **dnia 25 lipca 1930 r. o godz. 11-tej przed południem** wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój 13. Nieruchomość Szwederowo whl. 293 składająca się z parceli 1051/22 obszaru 4.78 a matrykuła art. 250 ks podatku budynk. 497. 2. Nieruchomość Szwederowo whl. 504 składająca się z parcel 1052/22 i 1053/22 obszaru 6.48 a matrykuła art. 506. 3. Nieruchomość Szwederowo whl. 505 składająca się z parcel 1054/22 obszaru 6.67 a matrykuła art. 507. Wzmiankę o przetargu wpisano dnia 10. 5. 1930. (13295
Bydgoszcz, dnia 14 lutego 1930 r. **Sąd Powiatowy.**

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Bydgoszczy, Tornńska 27 w chwiii uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bydgoszcz tom 14 wyhl. 514 na imię kupca Łucjana Turzyńskiego z Gdańska zostanie w drodze egzekucji dnia **5 sierpnia 1930 r.** o godzinie 11 przed połud. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 13. Nieruchomość zabudowana składająca się z parceli 941/82 etc. mapa 1:1 obszaru 10.69 a matrykuła art. 477 ks. podatku budynkowego l. 2411 czysty dochód 45 marek. Wzmiankę o przetargu wpisano w księdze gruntowej dnia 22 listopada 1929. Bydgoszcz, dnia 17 marca 1930. **Sąd Powiatowy.** (13299

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Bydgoszczy przy ulicy Jagiellońskiej 54 i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bydgoszcz tom XVI whl. 565 na imię Stefana Samolińskiego w Bydgoszczy zostanie w drodze egzekucji **dnia 26 lipca 1930 r. o godz. 11-tej przed południem** wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 13. Nieruchomość stanowiąca dom mieszkalny z przynależnościami składająca się z parceli 464/66 mapa 1.2 obszaru 17.90 a matrykuła art. 2105 księga podatku gruntowego 1440. Wzmiankę o przetargu wpisano dnia 27 września 1929 r. Bydgoszcz, dnia 14 maja 1930 r. **Sąd Powiatowy.**

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Bydgoszczy-Szretery, Promenada 35/36 i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Szretery tom I whl. 11 na imię Wacława Kończaka kupca w Bydgoszczy, Promenada 23/25 zostanie w drodze egzekucji dnia **29 lipca 1930 r.** o godzinie 11 przed poł. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 13. Nieruchomość zabudowana obejmująca rolę, podwórze dom i łąkę, a składającą się z parcel 757/23 291/21 292/21 etc. 293/22 mapa 1:1 obszaru 1 ha. 83 a 37 m³ matrykuła art. 6 ks. podatku budynk. 8 czysty dochód 5240 mk. Wzmiankę o przetargu wpisano 15. 1. 1930. Bydgoszcz, dnia 17 marca 1930. 13298) **Sąd Powiatowy.**

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Bydgoszczy—Wilczak przy ulicy Nakielskiej 20 i Nakielskiej 21/22 w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Wilczak tom II wyhl. 89 i tom I wyhl. 4 na imię Ignacego Umińskiego w Bydgoszczy zostanie w drodze egzekucji **dnia 31 lipca 1930 r. o godz. 11 przed połud.** wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 13. 1. Nieruchomość Wilczak wyhl. 4 stanowiąca zabudowaną nieruchomość składającą się z parcel 134, 549/261 etc. i 550/263 etc. mapa l. 1 obszaru 1 ha. 82 a. 78 m² matrykuła art. 88 ks. podatku grunt. l. 31. 2. Nieruchomość Wilczak wyhl. 89 stanowiąca zabudowaną nieruchomość składającą się z parcel 551/318 etc. i 552/319 etc. mapa l. 1 obszar 53,82 a. matrykuła art. 82 ks. podatku budynk. 30. Wzmiankę o przetargu wpisano dnia 28. XII. 28. (13297
Bydgoszcz, dn. 31 stycznia 1930 r. **Sąd Powiatowy.**

Wyjaśnienie - dla sprytnie w błąd wprowadzonej opinji publicznej.

„Ostrzeżenie“ jakie pojawiło się w „Dzienniku Bydgoskim“ ze strony p. **Władysława Jakubczaka** z ul. Jezuickiej 2, zaprzeczającego z całą czelnością, iż położył **swój podpis** na 6 wekslach (jest świadek, który w razie potrzeby to potwierdzi!) miało widocznie cele uboczne, gdyż materjalnie **zaszkodzić mi nie może,** posiadam bowiem wspólnie z moją żoną nieruchomość wartościową przy ulicy Długiej 51 — **nie obciążoną hipotecznie.**

Weksle moje zawsze wykupuję w terminie i nikt jeszcze za mnie nie płacił. Obawy p. Jakubczaka, wyrażone w formie tak nieoględnej, są zatem bezpodstawne.
13270) **Bolesław Pruss.**

Przetarg przymusowy.

W piątek, dnia 23 maja br. o godzinie 9-tej sprzedawać będę przy ulicy **Jagiellońskiej 30,** najwięcej dającemu za gotówkę:
2 biurka, 2 fotele, 6 krzeseł, 2 stoły biurowe, szafę do akt, regał, 2 maszyny do pisania „Orzeł“ i „Ideal“, piec żelazny, 2 etażerki, powielacz, wagę decymalną, urządzenie składowe, samochód „Ford“, opony i kiszki do samochód., 3 beczki oliwy samochodowej oraz najrozmaitsze części samochodowe.
13336) **Czternasty,** kom. sąd. z pol. w Bydgoszczy.

Sprzedaż przymusowa.

W piątek, dnia 23 maja br. o godzinie 5-tej po południu sprzedam przy ulicy **Poniatowskiego 4,** przez licytację najwięcej dającemu za gotówkę:

2 kanapy.

13337) **Podlewski,** kom. sądowy w Bydgoszczy.

Przetarg przymusowy.

Dnia 23-go maja r. b. o godz. 10-tej sprzedam w **Cołdankach** najwięcej dającemu za gotówkę:

pług motorowy (Fordson) z pługiem Oliwera

Zbiórka licytantów przed majątkiem w Cołdankach pow. Chojnice. (13313
W. Kowalski, kom. sądowy Chojnice.

Publiczny zakup.

W sprawie spornej zakupuję w przetargu publicznym od najmniej żądającego w sobotę, **dnia 24 maja b. r. o godzinie 15,30** w mojem biurze przy **ul. Dworcowej 95** (13345
15.4 ton pszenicy
dobry, zdrowy i suchy towar 129 ft. hol. franko Młyn Nakło.
W. Jank, zaprzysiężony senzal-handlowy przy izbie przemysłowo-handlowej w Bydgoszczy.

Przetarg.
Zarząd gminy Gostkowo, przedzierżawi aleje owocowe czereśni i jabłoni. Zbiórka reflektantów 27 maja o godz. 11 przedpoł. Lokal „Dom Ludowy“ w Gostkowie. (13317

Duet
z repertuarem kinowym i kawiarnianym poszukuje posady. Oferty do Dzien. Bydg. pod „Rytm“. (13089

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb — jedno słowo i, w, z, a — każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 100% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.

POLECENIA

Najmodniejsze
wykonanie garderoby damskiej, ceny przystępne. Czajkowska, Plac Wolności 2, I piętro. (7587

SPRZEDAŻE

Dom
nowy 2 piętrowy, w tem restauracja i zajazd, duże zabudowanie podwórzowe, centralne ogrzewanie, 2½ morgi roli w mieście Strzelnie zaraz na sprzedaż, z płatnością 20—25 tys. zł. Zgłoszenia Leon Dutkiewicz Gniezno, Rynek 2. 13327

Cegielnie
z 28 Hoffmańskiemi piecami, 3 bocznice kolejowe i 250 mórg ziemi z zabudowaniem za 35 tys. dolarów sprzedam lub zamienię na dom. Popławski, Toruń, Wielkie Garbary 14, tel. 450. (13320

Młyn
parowy 400 ctr. z przyległem gospodarstwem sprzedam korzystnie. Dogodne warunki. Zgłoszenia „Par“ Poznań pod 54.395 (13326

2-piętrowy
dom, (piekarnia) dochód 320 zł, cena 26 000 zł sprzedam. Sokowski, Śniadeckich 40. 7601

Okazja!
Sprzedam skład papieru i galanterji dobrze prosperujący, w centrum Torunia, ulica Szewska, narożnik Staromiejskiego Rynku. Do objęcia potrzeba około 5000 zł. Szymański, Toruń ulica Szewska 26. 13321

Skład (7594
z urządzeniem i towarem natychmiast sprzedam. Wiad. w filji Dz. Bydg.

Dom
zabudowanie, 3 morgi roli sprzedam. Inowrocławska nr. 68. 13288

Dom
6 mórg ziemi, korzystnie sprzedam. Sokołowski, Śniadeckich 40. 7600

Motocykl
B. I. A. 250 cm. w bardzo dobrym stanie gotowy do jazdy sprzedam. Zgłoszenia „Dziennik Bydgoski“ Grudziądz pod „Dobry“ 13324

Maszyna
do szycia, tanio na sprzedaż. Ugory 27, I p. (13267

Wózek
ręczny sprrzedam Jagiellońska 29. Skład. (7595

Sprzedamy
solidny skład artykułów żelaznych w Bydgoszczy. Od do „Par“ Bydgoszcz, po- „Żelazo“. 13134

Ford
4 osobowy otwarty, gotowy do jazdy, tanio na sprzedaż. Wiadomość w Dzien. Bydg. (13290

Sprzedam
tanio kompletne urządzenie składowe. Hetmańska nr. 25. (7446

Motocykl
dwu cylindrowy D-rad 3½ konny sprzedam. „Rolpol“. Gamma 2. 7597

Wózek
na 4 kołach, 2 rowery jak nowe, maszyna do szycia Singera, zegar regulator. Skład, ulica Chrobrego 12. (7580

Maszynę
do szycia, wózek dziecięcy, meble różnego rodzaju sprzeda Sienkiewicza 44. (7591

Rower
męski 58 zł sprzedam. Pomorska 60 w podw. 7593

Tresowanego
wilka z wilczkami sprzedam b. tanio. Leszczyńskiego 16. 13346

Wózek (13335
dziecięcy sportowy używany sprzedam. Św. Trójcy 22 b, 4 piętro prawo.

Jadalka
modna 700 zł. Grunwaldzka 148. (13342

Wózek
dziecięcy na sprzedaż, ul. Poznańska 28, II ptr. lewo. 13287

Niemiecką
hipotekę 3000 marek niemieckich przedwojennych wraz z procentami natychmiast sprzedam. Oferty składać filja „Dziennika Bydgoskiego“ Grudziądz pod „Hipoteka“ 13323

Sypialka
nowa dębowa pierwszorzędna tanio na sprzedaż Nowodworska 42. 13285

KUPNA

Karuzelę
kompletną w dobrym stanie kupię. Oferty do Dz. Bydg. Toruń pod „Karuzela“. 13318

POSADY WOLNE

Czeladnik
krawiecki na małe sztuki potrzebny. Adrez wskaże Dzien. Bydg. 7588

Lepsza
służąca z dobrem gotowaniem, możliwie z własną pościelą potrzebna zaraz lub później. Zgłosz. skład delikatesów, Jagiellońska nr. 18. (13343

Kucharki (13340
uczciwej dobrze gotującej poszukuje przy odpowiedniem wynagrodzeniem. Rybicka, Rynek Marszałka Piłsudskiego 14, I piętro.

Potrzebny
od zaraz uczeń mleczarski silny, z dobrej rodziny, władający językiem polskim i niemieckim. Zgłoszenia Mleczarnia Zieleń, tel. 4, pow. Wąbrzeźno. 13319

Freblanka
lub lepsza dziewczyna do dzieci, znająca szycie i robótki ręczne, potrzebna od 1 6. 30. Cylkowska, Matejki 1. (13338

POSADY POSZUKUJĄ

Poszukuje (13322
posady jako praktykant gospodarczy na majątku. Zgłoszenia „Dziennik Bydgoski“ Grudziądz pod „Elew“

MIESZKANIA

Mieszkanie
3 pokojowe z meblami w centrum miasta za 1500 zł wprost od gospodarza na sprzedaż. Dzierżawa miesięczna po 70 zł. Oferty pod „Mieszkanie“ do Biura Ogłoszeń „IRO“, Hermana Frankego 3. (13304

2 pokoje
kuchnia, mórg ogrodu do wynajęcia. Łokietka 8 c, skład kolonjalny. (13334

Bez
odstępnego 2 pok. kuchnię, czynsz zgóry. pokój kuchnię tanio odda „Norma“, Śniadeckich 6. (7584

POKOJE

Pokój
osobne wejście. Długosza nr. 16, gospodarz. 7586

1—2 pokoje
próżne poszukuję od 1 czerwca przy ul. Piotra Skargi lub w pobliżu. Zgł. do filji Dz. B. pod „W. St. 90“. 7592

Pokój
Świętojańska 1, II pr. (7598

Pokój
umebl. z osobnem wejściem zaraz lub od 1-go do wynajęcia. Pawska, Sw. Florjana 16. 7589

Pokój
umeblowany z fortepjanem do wynajęcia. Siemiradzkiego 9, II piętro lewo. (13344

Pokój
wspólny do wynajęcia Kujawska 13a. 7599

RÓŻNE

Obiady
1.10 zł, abon. taniej, śniadania, kolacje od 1.20 zł, zsiadłe mleko z kartofelkami 60 gr., poleca „Pomorzanka“, Pomorska 47. (7596

Kuchnię
restauracyjną wydam na rachunek. Zgł. do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Kuchnia“. 7578

Wspólnika(czkę)
do zaprowadzonego interesu 3 tys. poszukuję. Of. do filji Dzien. Bydg. pod „Kierownik“. 7581

Oddam (7583
chłopczyka 3-tygodniowego uczciwym ludziom na własne. Zgł. do filji Dz. Bydg. pod „Własne“.

L. L.
w czwarwartek o 7, dworzec. 13329

MATRYMONJALNE

Kawaler
lat 29 posiadający dobrze prosperujący skład pragnie się ożenić z gospodarną uczciwą kobieta. Zgłoszenia pod „Królewianin“ do filji Dz. Bydg. 7590

Hipoteki

reguluje z dobrym skutkiem w kraju i zagranicą

St. Banaszak,

obrońca prywatny, Bydgoszcz, ul. Cieszkowskiego 2. Telefon 1304. Długoletnia praktyka. (20390

POLECENIA

Detektywno

wywiadowcze biuro „Argus" Bydgoszcz, Pomorska 67. Wywiady, informacje, obserwacje, materjał procesowy, rozwodowy i alimentowy. Dyskrecja zapewniona. Podziękowania pisemne. (7556

Meble

Jadalnie, sypialnie, biurka, toalety, lustra, również białe sypialnie i różne meble dębowe, orzechowe, brzozowe, olchowe, sosnowe w wielkim wyborze solidnej roboty na dogodnych warunkach najtaniej poleca Dobrzyński, Długa 4. (12014

Pracownia

bielizny i haftów „Alicja" w Bydgoszczy, Jagiellońska 22, tel. 1179. Bielizna damska, męska, pościelowa z własnych i powierzonych materjałów, hafty, mereżki, monogramy, kołdry watowe i puchowe. Rysuje wszelkie wzory i monogramy do haftu. Komplety wypraw ślubnych.

Meble

kompletne, sypialnie, jadalnie, kuchnie oraz pojedyńcze, szafy, łóżka, krzesła, leżanki, kanapy, klubowe garnitury najtaniej i na raty tylko u Andrzeja Nowaka, Wełniany Rynek 5-6, telefon nr. 2143. (3857

Nowożeńcy

kupujcie meble wszelkiego rodzaju oraz l e ż a n k i, kanapy i klubowe garnitury tylko u Andrzeja Nowaka, Wełniany Rynek nr. 5/6. (3857

Meble!

Przy dogodnych warunkach polecam: kompl. pokoje męskie, kluby, jadalnie, sypialnie, kuchnie jako też pojedyncze meble, szafy, stoły, łóżka, krzesła, kanapy, fotele, biurka, lustra i inne przedmioty. Piechowiak, ul. Długa 8. Tel. 1651.

SPRZEDAŻE

Majątek

300 mórg pszennej ziemi, dwór, 8 pokoi zabudowanie masywne, welbowane, twardo kryte, inwentarze żywe i martwe kompletne. 90.000 zł. wpłata 30.000 zł. Pomorze. Oraz kilkadziesiąt innych majątków poleca: Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. (13226

Gospodarstwo

120 morgowe, zabudowania kompletne nowe z żywym i martwym inwentarzem sprzedam. Cena według ugody. Adres wskaże filja Dz. Bydg. (7499

Sprzedaje

się na korzystnych warunkach Zakłady Samochodowe z kompletnem urządzeniem warsztatu, biurem i częściami zapasowemi, w większem mieście na Pomorzu. Oferty należy skierować do R. Materna, Tczew, ul. Skarszewska 31. (13158

Kamienica

III piętr. wśródmieściu Bydgoszczy, 4 składy, podwórze sprzedam lub zamienię na mniejszą z dopłatą 40 tys. G ó r e c k i, Śniadeckich 6 a. (7571

Realność

z pięknym ogrodem sprzedam tanio szybko decydującemu za 35000 zł. Komorne 4000 zł. Wiad. Gutbier, Podgórna 13. (13272

Majątek (13227

140 mórg pszennej ziemi, dwór, 7 pokoi, zabudowania masywne, inwentarze komplet., Pomorze, 60.000 zł., wpłaty 40.000 zł. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4.

Młyn

przemiał na dobę 80 ctr. i 10 ctr. śrutu na godzinę, wila, 2 morgi sadu mieszkanie dla młynarza w mieście gimnazjalnem. 55.000 zł. wpłaty 25.000 zł. od Niemca. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. (13225

2 gospodarstwa

prywatne 100 i 50 morgowe z budynkami przy Bydgoszczy zamienię na jedno większe i dopłacę. Kszesińska, Pawłówek, Bydgoszcz. (13257

Kamieniczka

ubikacjami fabrycznemi, roczny dochód 5.000 zł, 45.000 wpłaty 20.000, lub zamienię na majątek ziemski dopłacę 50.000 mieszkanie wolne do objęcia. Zgłoszenia przyjmuje biuro Pogoń Dworcowa 80.

Wila

przy głównej ulicy z 2 mieszkaniami 5 i 7 pokoi z komfortem, garaż, stajnia, mały ogród. 7 pok. mieszk. zaraz wolne. Zgł. pod „Wila 2" do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (7374

Dom (13259

masywny z ogrodem w Bydgoszczy sprzedam. Wiadomość w Dz. Bydg.

Zamiana.

Folwark pod Bydgoszczą. 170 mórg zamienię na dochodową k a m i e n i c ę. Zgł. pod „Zamiana" do filji Dzien. Bydg. Dworcowa 2. 7547

Gabinet

dentystyczny oraz techniczny z narzedziami i instrumentami tanio sprzedam. Of. pod „Z. S." do filji Dz. Bydg. (7572

Sprzedam

zakład fryzjerski na dogodnych warunkach. Of. do Dz. Bydg. pod „Dogodne warunki". (13173

Sprzedam

zaraz z powodu wyjazdu skład cukierków wraz kawiarnię z koncesją na wino i piwo, z wolnem mieszkaniem 2 pokoje i kuchnia w mieście na Pomorzu 13 tys. mieszkańców. Potrzebna gotówka 5000 złotych. Wiadomość w admin. Dz. Bydg. (13244

Sprzedam (13273

tanio używaną młocarnię motorową Lanca na łożyskach S. K. F. z pełnem czyszczeniem za cenę 1800 zł. Ig. Kubiak, Znin, warsztat reperacyjny maszyn i budowa wozów.

Skład

artykułów spożywczych w Poznaniu, dobrze zaprowadzony, korzystnie na sprzedaż. Poważni reflektanci zechcą oferty złożyć do Dzien. Bydg. pod „W. M. Jeżyce." (12886

Samochód

półciężarowy dla ca. 20 osób wynajmuję do wycieczek wszelk. transportów. Br. Płotka, Zielonka. Zgł. do restauracji Rux, Poznańska 1, telefon 1303/1306. 13240

Rower 7553

damski dobrze utrzymany sprzedam tanio. Hetmańska 30, gospodarz.

Meble

na 2 pokoje i kuchnię i wózek duży na 2 kołach sprzedam. Pod blankami nr. 35, Król. 13136

Meble

na 3 pokoje sprzedam, salon mahoniowy, sypialnia z francuskiem łóżkiem, jadalnia dębowa, rzeźba. Zgłoszenia pod „20" do do filji Dz. Bydg. (7565

Radjo

sieciowe okazyjnie do nabycia. Składnica Sportowa, Sienkiewicza 9. (13263

Meble

kompletne i pojedyńcze jak leżanki, kanapy i lustra. Skład, Chrobrego 12. (7579

Wózek

dziecięcy w dobrym stanie na sprzedaż. Kossaka nr. 82. (13292

Rower

wolny bieg, mało używany za 50 zł. Sieroń, Petersona 4. (13277

Pierzynę (13278

tanio sprzeda. Pomorska 3, I ptr. Wejście bramą.

Łóżko (13266

stół, kuchnie sprzedam tanio. Henryka Dietza 1.

Ford (7570

osobowy sprzedam 1200 zł. Kołłątaja 3 u portjera.

Samochód (7569

osobowy marki „Benz", gotów do jazdy tanio na sprzedaż. Fa. R o g ó r, Znin, ul. Poznańska 20 b.

Powóz

elegancki na 2 lub 4 osoby na rachunek obcy tanio sprcedam. Fabryka wozów, L. Wagner, Toruńska 186. (13256

Tanio

sprzeda kompletne urządzenie do piły tarczowej, blachy, tragarze różne, użytkowe żelazo. Marszałka Focha 4, drugie podwórze, Sieroń. (13276

Książki 7494

powieściowe, nowe, tanio na sprzedaż. Okazja dla bibljotek. Promenada 21a.

KUPNA

Motocykl (13258

2 cylindrowy z przyczepką kupię. Zgłosz. zaraz „Karter" do Dzien. Bydg.

LEKCJE

Kto

udzieli lekcyj francuskiej konwersacji dorosłej osobie? Pierwszeństwo rodowite Francuski. Oferty tylko doskonale władających językiem do Dzien. Bydg. pod „Konwersacja". (13315

Nauka

pływania w nowootwartej łazience „Niespodzianka", na Siernieczku ul. Przemysłowa 22 naprzeciw Łęgnowa. Zgłosz. od 25 maja codziennie. 13174

POSADY WOLNE

Chcesz

otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowo-korespondencyjne profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42e. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 11146

Do tartaku

naszego i fabryki beczek na Pomorzu poszukujemy młodego, samotnego człowieka z kilkoletnią praktyką tartaczną, obeznanego gruntownie z wszelkiemi pracami i obliczeniami, kalkulacjami i t. d. drzewnemi, dobrze poleconego i zaufanego. Zgł. z fotografją i odpisem świadectw oraz warunkami Dzien. do eksp. Bydg. pod „Sapiens". (12316

Inteligentnego

pana, dobrze ustosunkowanego w sferach handl-przemysłowych, poszukuje się zaraz jako akwizytora z inkasem dla nowoczesnoj reklamy. Zgł. „IRO", Biuro Ogłoszeń, Herm. Frankego 3. (13306

Pomocnika

fryzjerskiego dla panów i pań młodszego poszukuje od 1. 6. 30. Leonard Wrzesiński, Tuchola, Chojnicka 19. (13242

Pomocnik

fryzjerski może się zgłosić. Poznańska 23. (13275

Poważna

instytucja poszukuje solidnych zastępców do sprzedaży losów państwowych na raty. Płacimy 25 procent więcej niż konkurencja. Początkujących pouczamy. Poważne zgł. Lwów skrytka 271. (12655

1.000—2.000 zł miesięcznie

mogą łatwo zarobić zdolni i ustosunkowani panowie i panie we wszystkich miejscowościach bez różnicy zawodu i wieku, przy zbieraniu zamówień na obligacje losowe. Wszystkich dokładnie pouczamy. Gotówka już przy zrobieniu zamówienia, jakikolwiek kapitał zbędny. Również zawodowi zastępcy i subzastępcy losowi i asekuracyjni poszukiwani na najlepszych warunkach. Zgłoszenia pisemne składać: Lwów 1, skrytka pocztowa 208. 12787

Posada

organizatora reprezentanta zaraz do objęcia za złożeniem 1500 zł ewent. większy udział. Oferty do filji Dzien. Bydg. pod „Natychmiast". (7546

Aptekarskiego

elewa (ki), maturzystę przyjmie zaraz Apt. pod Lwem, Bydgoszcz-Okole. 13294

Pomocnik

fryzjerski damsko-męski pierwszorzędna siła natychmiast potrzebny. Buczkowski, Golub. (13312

Gospodyni

od 1 czerwca do prowadzenia gospodarstwa samotnemu panu poszukiwana. Samodzielność i znajomość dobrej kuchni konieczna. Odpisy świadectw, fotografja, warunki do Dz. Bydg. pod „Warunki". (13166

Trzy kucharki

pierwszorzędne na sezon letni potrzebne. Szenkinówna, Tupadły, poczta Łebcz pow. Morski. (13077

Ekspedjentka

do branży obuwia może się zgłosić zaraz lub od 1. 6. 30. Zieliński, skład obuwia. Gdańska 164. (7557

Czeladnika

kowalskiego przyjmę zaraz. M. Karski, Inowrocław, Staszyca 9. 7543

Posługaczka

przychodnia potrzebna. Hetmańska 30, gospodarz. 7554

Służąca

z dobremi świadectwami uczciwa, skromna do wszystkich prac od 1 czerwca. Zgł. ul. Kołłątaja 11, I prawo. 7542

Chłopiec 13238

do paszenia bydła potrzebny zaraz. Zgł. Seminaryjna 15, parter lewo.

Kasjerka (13170

młodsza, biegła w rachunkach, możliwie z kaucją, zaraz lub od 1. 6. 30. potrzebna. Of. pod „Kasjerka 18" do Dzien. Bydg.

Dziewczę

do dziecka i lekkich prac domowych bez spania potrzebne od 1. 6. 30. Adres wskaże Dz. Bydg. (13261

Poszukuję

ucznia gastronomicznego Restauracja pod Bachusem, Gdańska 54. (7559

Uczenica

potrzebna. Bazar, Poznańska 26. 13331

Służąca

potrzebna. Sniadeckich 9a skład, Streich. 13202

Służąca

natychmiast potrzebna. Zgł. Ossolińskich 9. I ptr. lewo. (13291

POSADY POSZUKUJĄ

Czeladnik 13241

stolarski poszukuje posady. Of. do Dz. Bydg. pod „Czeladnik stolarski".

Młodszy

pomocnik handlowy, lat 20, z branży kolonjalno-spożywczej poszukuje posady. Łask. zgłoszenia uprasza się do filji Dzien. Bydg. pod „Pomocnik handlowy". 7544

Organista

egzaminowany poszukuje posady zaraz lub później. Of. do filji Dz. Bydg. pod „Organista". 7550

Szofer

szuka posady na samochód prywatny. Łaskawe oferty pod „Kaucja" do Dz. Bydg. 13160

Pielęgniarka

z dobremi świadectwami poszukuje posady. Zgł. do filji Dzien. Bydg. pod „Pielęgniarka". (7549

Muzyk

rutynowany dyrygent orkiestr salonowych, dętych jak i chóru, poszukuje posady jako dyrygent w orkiestrze kolejowej, Powst. i Wojaków lub strażackiej, od 1 czerwca 1930. Oferty do Dzien. Bydg. pod nr. „99227". (13243

Pierwszorzędną

fryzjerkę, obeznaną w ondulacji i manicure poszukuję zaraz lub od 1. 6. b. r. Zgłoszenia: M. Nadolska, Tczew, Podgórna nr. 1. (13247

Gospodyni

samodzielna, znająca dobrą kuchnię warszawską, mogąca się wykazać dobremi świadectwami szuku posady. Of. do filji Dz. Bydg. pod „Wanda". (7561

Panna

która przez kilka lat prowadziła samodzielnie skład kolonjalny poszukuję posady jako ekspedjentka. Zgł. do filji Dzien. Bydg. pod „26". (7558

Początkująca

siła biurowa, władająca językiem polskim i niemieckim, znająca stenografję polską, pisząca biegle na maszynie poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Zgł. do filji Dzien. Bydg. pod „Początkująca". (7560

DZIERŻAWY

Hotel

z całem urządzeniem w dużem mieście do wydzierżawienia. Cukiernia, kawiarnia, centrum dużego miasta, wydzierżawię wiele innych poleca biuro „Pogoń", Dworcowa 80. Znaczek na odpowiedź.

Skład

żelaza i materjałów budowlanych, istniejący 50 lat w wybitnie przemysłowem mieście powiatowem i garnizonowem Pomorza w najlepszem położeniu, rynku, z powodu podeszłego wieku właściciela jest do wydzierżawienia, z towarem zaraz bez towaru od 1-go października. Lokal obszerny i spichlerz 3 piętrowy nadaje się do każdej branży. Of. pod nr. „56" do Dzien. Bydg. (12895

Skład

2 pokoje z kuchnią nadający się do każdej branży w dużej wiosce kościelnej, 2000 mieszkańców, położony przy głównej ulicy zaraz do wydzierżawienia. Zgłosz. do Dzien. Bydg. pod „Duża wioska". (13159

Wydzierżawię

lub sprzedam z powodu choroby moją nieruchomość w Gdyni, położoną w najlepszym punkcie miasta wraz z placem około 550 kwm. przy ulicy. Przy kupnie natychmiast do objęcia większy skład oraz 3 pokoje z kuchnią i garaż. Cena i wpłata podług ugody. W razie dzierżawy objąć można natychmiast lub od 1. 6. b. r. skład bławatów, obuwia, konfekcji i tow. krótkich wraz z 3 pok. mieszkaniem. Do objęcia potrzeba 25—35000 zł. Łask. of. do Dzien. Bydg. pod „Gdynia". (13246

Piekarnię

wydzierżawię za 2-rocznym czynszem. Nakielska nr. 74. 13332

Domek (13265

2 pokoje, kuchnia, przedpokoik w y d z i e r ż a w i ę. Czerska 4 a, Jachcice.

Skład (7574

2 pokoje i kuchnia przy ul. Gdańskiej sprzedam. Adres w filji Dz. Bydg.

Skład (7564

z przyległem mieszkaniem, nadaje się na jadłodajnię, prasowalnię lub na inne przedsiębiorstwo. Zgłosz. Św. Jańska 21, gospodarz.

MIESZKANIA

Mieszkanie

ewent. 1 pokój lub portjerstwo szuka ogrodnik płaci czynsz miesięczny, pozatem wykona pracę porządnie w ogrodzie bez wynagrodzenia lub też jako zawiadowca domu. Zgłosz. do Dzien. Bydg. pod „Ogrodnik". (13255

3 pokoje

z kuchnią zaraz odda gospodarz. Gdzie? wskaże filja Dz. Bydg. 7562

Poszukuję

duży lub 2 małe pokoje z używaniem kuchni. Of. pod „Poszukuję" do filji Dz. Bydg. 7563

Mieszkanie

pokój z kuchnią do wydzierżawienia. Wiadomość ul. Jackowskiego 22, parter lewo. (13274

Pokój

z kuchnią wynajmę. Lubelska 32. Knapik. (13279

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią z powodu wyjazdu sprzedam z meblami za 1000 zł., ul. Na Wzgórzu 53. (13289

POKOJE

Poszukuję

pokoju umeblowanego z częściowem utrzymaniem. Oferty pod „Bankowiec", do filji Dzien. Bydg. Dworcowa 2. (11360

Duży

próżny lub umebl. pokój z używaniem kuchni poszukuje starsza pani. Of. pod „Pani" do filji Dzien. Bydg. 7573

Pokój 7551

Mazowiecka 29a, III.

Dobrze (13268

umebl. pokój do wynajęcia. Długosza 9, II ptr.

Pokój

mały dla panienki tanio do wynajęcia. Kordeckiego 34 a, II pr. 13271

Pokój

umebl. dla panów lub małżeństwa wolny. Rycerska 5, skład. 13280

Pokój

z utrzymaniem lub bez Nakielska 127. 13293

Pokój

dobrze umebl., ewent. z częściowem utrzymaniem solidnemu panu od 1. VI. do wynajęcia. 20 Stycznia 10, I lewo, narożnik Aleji Mickiewicza. (7582

Śliczny

mały pokoik, tanio. Ulica Babia Wieś 3d, I piętro lewo. 13333

Pokój 7548

umebl. dla inteligentnego pana do wynajęcia. Ossolińskich 8, I p. lewo.

Pokój

umebl. do wynajęcia. Kordeckiego 20.

Pokój 13191

umebl. do wynajęcia, ul. Cieszkowskiego 9, ptr.

Pokój (13213

umebl. dla lepszego, solidnego pana od 1 czerwca 1930 roku do wynajęcia. Ulica Kordeckiego 19, I ptr. lewo.

Pokój

umebl. dla pana, wejście niekrępujące, łazienka. 20 Stycznia 35, parter prawo. 7568

LETNISKA

Letnisko

okolica lesista do wynajęcia z utrzymaniem. Wróblewski, Płątnowo-Zolwin Bydgoszcz 5. 7577

Szukam

letniska zacisznego, tuż przy lesie we dworze lub leśniczówce, z utrzymaniem dla dwóch dorosłych i dwojga dzieci, od 15 czerwca do 15 lipca. Brandowski, Bydgoszcz, Ossolińskich 19. (12788

Letnisko

Brzoza pod Bydgoszczą, stacja Chmielniki wynajmuje pokoje letniskowe na maj po 800 zł dziennie z obfitem utrzymaniem. Telefon Brzoza 2 gospodarz. 13196

Hel

pens. „Swit", Jastarnia, pens. „Błękit", blisko morza, plaża śliczna, piaszczysta. Ceny przystępne. P r z y j m u j ę zamówienia Warszawa, Mokotowska 57, Dackiewicz. 13153

Letnisko

na wsi ładnie położone zaraz lub później do wydzierżawienia. Of. uprasza Chudziński, Wtelno, pow. Bydgoszcz. (7552

RÓŻNE

Obiady 11962

smaczne z 3 dań i kolacje po 1.50 wydaje Resursa Kupiecka, Jagiellońska 25.

Kuchnia (7566

mięsna, jarska, obficie, smacznie, tanio, obiady kolacje. Abonamenty ulgowe dla pp. urzędników i wojskowych, otrzymać można w znanej Kawiarni Ziemiańskiej, Pomorska 5.

Zioła lecznicze

w e d ł u g przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka, kiszek, płuc, nerwów, wątroby, nerek, pęcherza, hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamieniom żółciowym, kaszlowi, astmie, blednicy, sklerozie, artretyzmowi, reumatyzmowi etc. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej! Adres: Liszki—Apteka. (10222

Rezerwiści

Poborowi - Pospolitacy, niezbędny dla każdego obszerny i n f o r m a t o r Powszechny Obowiązek Wojskowy w Polsce, zawierający liczne wzory podań o odroczenia ćwiczeń służby wojskowej, wyjazdy zagranicę i wszelkie inne, zatwierdzony przez Ministerstwo Spraw Wojskowych poleca Kawala, Pomorska 43. (13264

Weksel (13262

wystawiony na 1000 zł. dla p. emerytowanego pułkownika właściciela Kina Stylowego w Chełmnie, unieważniam. Władysław Chabowski, Koronowo.

10,000 złotych

do ulokowania na pierwszą hipotekę nieruchomości w Bydgoszczy. Oferty pod „100 W." do filji Dzien. Bydg. 7545

Wspólnik

kawaler, z 4—5 tys. zł, z prawem do koncesji potrzebny do cukierni-restauracji w mieście na Pomorzu. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „Wspólnik 2930". 13245

Wypożyczam

samochód ciężarowy. Kujawska 27, tel. 1864. (13239

Zgubioną

książeczkę wojskową unieważniam. Paluchowski Antoni. 13101

Unieważniam

książkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Toruń. Franciszek Chrapkowski. 13064

Średnioletni

biuralista pozna jakąś osobę, którąby warto poznać. Zgł. do filji Dzien. Bydg. pod „Może w Niebie". 7567

Pani

pozna wybitnie inteligentnego mężczyznę po trzydziestce. Zgł. do filji Dz. Bydg. pod „1620". (7576

„Eiges"

piątek siódmej Królowej Jadwigi. 7575

Uchwała. W sprawie układu zapobiegawczego nad firmą M. Rosińska w Inowrocławiu, po zatwierdzeniu sprawdzenia wierzytelności przez nadzorcę sądowego zwołuje się po myśli art. 49 rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 6. III. 1928 r. (Dz. U. nr. 27 poz. 244.) ogólne zebranie wierzycieli na dzień **31. maja 1930 r.** przed tutejszym Sądem pokój 36, godzina 10-ta. (13314

Inowrocław, dnia 16 maja 1930 r.

Sąd Powiatowy.

Obwieszczenie. Termin do rozpoznania sprawy odroczenia wypłat nad majątkiem firmy T. Szmelter i F. Wesołowki właściciel Teofil Szmelter w Bydgoszczy Stary Synek nr. 19, wyznacza się na dzień **13. czerwca 1930 r.** o godz. 11 w Sądzie Powiatowym w Bydgoszczy pokój nr. 13. Wzywa się wierzycieli powyższej firmy do zjawienia się w wyznaczonym terminie celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. (13301

Bydgoszcz, dnia 15 maja 1930 r. **Sąd Powiatowy.**

Przetarg publiczny na dzierżawę trawy w Brdyujściu.

Dnia 30 maja br. o godzinie 9-tej rano odbędzie się na śluzie **w Brdyujściu** publiczny przetarg na wydzierżawienie w Brdyujściu (1330

kilkudziesięciu morgów trawy w parcelach od 1 do 2 morgów.

Bliższe warunki dzierżawy można przeglądać na śluzie w **Brdyujściu** w godzinach urzędowych.

Bydgoszcz, dnia 14 maja 1930 r.

Państwowa Inspekcja Dróg Wodnych

Licytacja

na otręby żytnie 250 worków 15.320 kg. odbędzie się na stacji **Runowo Kraińskie dnia 27. maja 1930 r.** o godz. 13-tej. (13302

Stacja Runowo Kraińskie

(—) Rakowski, zawiadowca stacji.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 60 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,00 zł., na dalszych stronach 85 gr. za milim. i łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych 100% drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekscie udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy, Bank M. Stadthagen. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.